

სს „ვითიზი ბანკი (ჯორჯია)“

ფინანსური ანგარიშგება

*2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	5
მოგება-ზარალის ანგარიშგება	6
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. შესავალი	10
2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	11
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დამუშავებები	22
4. სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება	25
5. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები	29
6. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები	29
7. მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	30
8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	30
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	39
10. ძირითადი საშუალებები	40
11. საინვესტიციო ქონება	41
12. გადასახადები	41
13. საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი) და სხვა გაუფასურება და ანარჩევები	43
14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	44
15. ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	46
16. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	46
17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	47
18. სხვა ნასესხები სახსრები	47
19. კაპიტალი	48
20. პირობითი ვალდებულებები	49
21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი	50
22. სხვა შემოსავალი	50
23. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი	51
24. რისკის მართვა	52
25. რეალური ღირებულების განსაზღვრა	70
26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	77
27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	80
28. ცვლილებები ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში	82
29. კაპიტალის ადეკვატურობა	82
30. ანგარიშგების წარდგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები	83

**Building a better
working world**

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ აქციონერებს და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ (შემდგომში „ბანკი“) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებისგან, სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ბანკის 2019 წლის მმართველობითი ანგარიშგებაში

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს ბანკის 2019 წლის მმართველობით ანგარიშგებაში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ შეეხება მმართველობით ანგარიშგებას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით, ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

**Building a better
working world**

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა გავცნოთ მმართველობით ანგარიშგებას და განვიხილოთ, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას. თუ ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოების საფუძველზე დავასკვნით, რომ სხვა ინფორმაცია არსებით უზუსტობას შეიცავს, ჩვენ ვალდებული ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკის უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მეთვალყურეობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

Building a better
working world

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებდნა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

**Building a better
working world**

ჩვენ სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

მარჩელო გელაშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 7 აპრილი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	149,909	184,505
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	7	153,712	160,013
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	8	1,153,560	1,097,216
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	120,696	114,581
ძირითადი საშუალებები	10	43,565	43,166
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	4	9,443	-
საინვესტიციო ქონება	11	18,689	20,271
მოგების მიმდინარე საგადასახადო აქტივები		1,417	1,958
სხვა აქტივები	14	39,668	27,293
სულ აქტივები		1,690,659	1,649,003
ვალდებულებები			
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	15	35,303	128,435
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	16	1,075,454	1,005,563
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	85,818	51,007
სხვა წასესხები სახსრები	18	118,730	128,100
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	12	1,555	192
სხვა ვალდებულებები	14	26,738	27,885
სუბორდინირებული სესხი	27	63,448	52,757
სულ ვალდებულებები		1,407,046	1,393,939
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	19	209,008	209,008
მიწის და შენობების გადაფასების რეზერვი		9,652	9,827
უვადო სუბორდინირებული სესხი	19	13,926	11,575
გაუნაწილებელი მოგება		51,027	24,654
სულ კაპიტალი		283,613	255,064
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		1,690,659	1,649,003

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2020 წლის 7 აპრილს:

არჩილ კონცელიძე
გენერალური დირექტორი

მამუკა მენტეშაშვილი
ფინანსური დირექტორი

მოგება-ზარალის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		120,782	118,184
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		8,613	7,948
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		3,077	2,370
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		975	1,883
		133,447	130,385
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		(47,499)	(42,011)
მოთხოვნები ბანკების, საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ და სხვა ნასესხები სახსრები		(9,253)	(14,307)
სუბორდინირებული სესხი		(6,283)	(3,355)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(3,680)	(2,393)
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე		(594)	-
		(67,309)	(62,066)
უარყოფითი საპროცენტო განაკვეთების მქონე აქტივებით გამოწვეული ხარჯი			
გადახდები ანაზრის დაზღვევის სისტემისთვის		(176)	(183)
		(527)	(476)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		65,435	67,660
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)	13	101	(8,002)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის აღდგენის/(ხარჯის გაწევის) შემდეგ		65,536	59,658
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	21	4,795	5,200
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან:			
გარიგებებიდან		25,220	(8,416)
საკურსო სხვაობებიდან		(10,692)	21,153
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	11	310	1,169
სხვა შემოსავალი	22	7,587	13,111
არასაპროცენტო შემოსავალი		27,220	32,217
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	23	(38,728)	(39,118)
ცვეთა	10	(6,454)	(3,714)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	23	(15,248)	(18,792)
იურიდიული სარჩელების შემობრუნება	13	59	204
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები/ანარიცხის შემობრუნება	13	(289)	229
არასაპროცენტო ხარჯი		(60,660)	(61,191)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე		32,096	30,684
მოგების გადასახადის ხარჯი	12	(2,341)	(3,735)
წლის მოგება		29,755	26,949

10-83 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
წლის მოგება		29,755	26,949
<i>სხვა სრული შემოსავალი</i>			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება			
შენობა-ნაგებობების გადაფასება	10	-	7,559
მოგების გადასახადით დაბეგვის გავლენა	12	-	(73)
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება		-	7,486
წლის სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, წმინდა		-	7,486
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		29,755	34,435

10-83 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშ- ვნები	სააქციო კაპიტალი	საინვესტიციო ფასიანი			სულ საკუთარი კაპიტალი
			მიწის და შენობების გადაფასების რეზერვი	ქსლადებიდან არარეალიზე- ბული შემოსულობა	უვადო სუბორდი- ნირებული სესხი	
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		209,008	3,104	568	13,481	227,805
ფასს (IFRS) 9-ის მიღების გავლენა		-	-	(568)	-	(7,176)
ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით გადაანგარიშებული საწყისი ნაშთი		209,008	3,104	-	13,481	220,629
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	7,486	-	-	34,435
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე ვალუტის კონვერტაცია		-	-	-	(1,906)	1,906
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით		-	(763)	-	-	763
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	19	209,008	9,827	-	11,575	255,064
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	-	29,755
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე გადახდილი თანხები (კაპიტალი)		-	-	-	-	(1,206)
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე ვალუტის კონვერტაცია		-	-	-	2,351	(2,351)
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით		-	(175)	-	-	175
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		209,008	9,652	-	13,926	283,613

10-83 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება
31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2019	2018
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		130,669	129,561
გადახდილი პროცენტი		(67,116)	(63,348)
მიღებული საკომისიო		17,717	14,709
გადახდილი საკომისიო		(11,607)	(10,810)
უცხოურ ვალუტაში შემდგარი გარიგებებიდან წმინდა რეალიზებული შემოსულობა		6,996	1,519
სხვა მიღებული შემოსავალი		6,266	5,633
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(39,203)	(38,721)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(14,329)	(17,506)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		29,393	21,037
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		7,908	(43,265)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		(13,949)	(146,914)
სხვა აქტივები		3,043	(2,239)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)</i>			
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		(99,510)	12,020
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		45,924	102,942
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		34,701	13,025
სხვა ვალდებულებები		(12,364)	1,043
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		(4,854)	(42,351)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,154)	(6,194)
საოპერაციო საქმიანობაში (გამოყენებული)/საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		(6,008)	(48,545)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა		(183,617)	(125,813)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან და გამოსყიდვიდან		176,838	132,020
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(8,501)	(7,088)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		877	11,589
შემოძინება საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან		4,017	1,635
საინვესტიციო ქონების შესყიდვა		(1,549)	(456)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(11,935)	11,887
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
სხვა ნასესხები სახსრებიდან ზრდა		988,646	1,143,613
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა		(1,003,393)	(1,151,199)
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხებიდან		-	46,882
სუბორდინირებული სესხების დაფარვა		-	(30,947)
გადახდილი დივიდენდები	19	(6)	(7)
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე გადახდილი პროცენტი	19	(1,206)	-
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(2,392)	-
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(18,351)	8,342
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		1,698	1,178
წმინდა ცვლილება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		(34,596)	(27,138)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	6	184,505	211,642
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლო	6	149,909	184,505

10-83 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. შესავალი

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“ (შემდგომში „ბანკი“) 1995 წლის 7 აპრილს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამოყალიბდა სააქციო საზოგადოებად „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სახელით. თბილისის ჩუღურეთის რაიონულმა სასამართლომ ბანკმა მიანიჭა სარეგისტრაციო ნომერი 202906427. 2006 წლის 7 დეკემბერს ბანკმა შეიცვალა სახელი და ეწოდა „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“. ბანკი საქმიანობს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „სებ“-ი) მიერ 1995 წლის 19 მაისს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიით.

ბანკი იღებს ანაზრებს მოსახლეობისგან, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის კორპორატიულ და საცალო კლიენტებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს აქვს 17 ფილიალი (7 მათგანი თბილისში მდებარეობს) (2018 წელს: 20 ფილიალი (10 მათგანი თბილისში) და 18 სერვისცენტრი (2018 წ.: 18 სერვისცენტრი).

ბანკის იურიდიული მისამართია საქართველო, თბილისი, ჭანტურიას ქ. 14.

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიმოქცევაში გამოშვებული აქციების 1%-ზე მეტს ფლობდნენ შემდეგი აქციონერები:

<i>პარტნიორი</i>	<i>2019</i> <i>%</i>	<i>2018</i> <i>%</i>
ღსს „ბანკი ვეტბე“	97.38	97.38
შპს „ლაკარპა ენტერპრაიზისი“	1.47	1.47
სხვა	1.14	1.14
სულ	100.00	100.00

ღსს „ბანკი ვეტბე“, (შემდგომში „მშობელი ბანკი“) არის ბანკის პირდაპირი მშობელი კომპანია. ჯგუფის საბოლოო მკონტროლზე მხარე არის რუსეთის ფედერაციის მთავრობა, რომელიც მოქმედებს „ქონების ფედერალური სააგენტოს“ მეშვეობით და 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ფლობს მშობელი ბანკის გამოშვებული და მიმოქცევაში მყოფი აქციების 60.93%-ს (2018 წ.: 60.93%).

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოს წევრები არ ფლობდნენ ბანკის აქციებს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის თანამშრომელთა რაოდენობა შეადგენდა 1,043-ს (2018 წ.: 1,154 თანამშრომელი).

ქვემოთ მოცემულია ბანკის თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

<i>თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა</i>	<i>2019</i>
წამყვანი ხელმძღვანელობა	6
საშუალო რანგის ხელმძღვანელობა	106
სხვა	942
სულ	1,055
<i>მათ შორის</i>	
მუდმივი ხელშეკრულებით	1,045
დროებითი ხელშეკრულებით	10
სულ	1,055

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი არ ფლობს შვილობილ კომპანიებს. 2018 წლის 8 ნოემბერს შპს „ქართული ფონდის კომპანია“, ბანკის 100%-იან საკუთრებაში მყოფი შვილობილი კომპანია, ლიკვიდირებულ იქნა.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

მომზადების საფუძველი

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ („ფასს“) შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდის გამოყენებით, გარდა მიწისა და შენობა-ნაგებობების, საინვესტიციო ქონების, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების და წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც ასახულია რეალური ღირებულებით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში თუკი სხვაგვარად არ იქნა მითითებული. ანგარიშგება ლარშია წარმოდგენილი, რადგან ბანკის ფინანსური ოპერაციების უმეტესობა შესრულებულია აღნიშნულ ვალუტაში. ოპერაციები სხვა ვალუტაში აღრიცხულია, როგორც უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები.

ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკა, რომელიც გამოყენებულ იქნა წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, აღწერილია ქვემოთ.

ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება რეალური ღირებულებით და, მოგება-ზარალში რეალური ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, გარიგების დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას. ბანკი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას თავდაპირველი აღიარების შემდგომ და მოგვიანებით შეიძლება მოახდინოს ფინანსური აქტივების რეკლასიფიცირება ქვემოთ მითითებულ შემთხვევებში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ბანკმა მოახდინა მისი ყველა ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, ხოლო აქტივების სახელშეკრულებო პირობები შეფასდა ქვემოთ მოცემულიდან ერთერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება
- ▶ რეალური ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ რეალური ღირებულება მოგებაში ან ზარალში.

ბანკი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების და სავაჭრო პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს რეალური ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ბანკმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი რეალური ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან რეალური ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება რეალური ღირებულების განსაზღვრება.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, კლიენტებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით

ბანკი მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, კლიენტებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებს აფასებს მხოლოდ ამორტიზებული ღირებულებით, თუ დაცული იქნება ქვემოთ მოცემული პირობიდან ორივე:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნეს მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ემპირიული ფაქტორების საფუძველზე, როგორც არის შემდეგი:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების რეალურ ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ბანკის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება ბანკის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, ბანკი არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შექმნილი ფინანსური აქტივების შეფასებას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ბანკი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის რეალური ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ბანკი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი რეალური ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახული სასესხო ინსტრუმენტები

სასესხო ინსტრუმენტებს ბანკი რეალური ღირებულებით ასახავს სხვა სრულ შემოსავალში თუ ქვემოთ მოცემული ორივე პირობაა დაკმაყოფილებული:

- ▶ ინსტრუმენტის ფლობა ხდება ბიზნეს მოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის გზით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ვადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (SPPI) ტესტის მოთხოვნებს აკმაყოფილებს.

სხვა სრულ შემოსავალში რეალური ღირებულებით შეფასებული სასესხო ინსტრუმენტები შემდგომში რეალური ღირებულებით ფასდება, იმ შემოსულობებით და ზარალით, რომლებიც წარმოიშობება სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ რეალურ ღირებულებაში განხორციელებული ცვლილების გამო. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში იგივე ფორმით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი. აღიარების შეწყვეტისას, სხვა სრულ შემოსავალში ადრე აღიარებული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან გადაკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

სხვა სრულ შემოსავალში რეალური ღირებულებით შეფასებული სასესხო ინსტრუმენტების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ ამცირებს ამ ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, რომელიც რეალური ღირებულებით შეფასებული რჩება. ამის ნაცვლად, იმ რეზერვის ოდენობის თანხა, რომელიც წარმოიშობება აქტივი ამორტიზებული ღირებულებით რომ ყოფილიყო შეფასებული აღიარდება მთლიან სრულ შემოსავალში აკუმულირებული გაუფასურების თანხის სახით, მოგებაზე ან ზარალზე შესაბამისი დარიცხვით. მთლიან სრულ შემოსავალში აღიარებული აკუმულირებული ზარალი შემობრუნდება მოგებაში და ზარალში, აქტივის აღიარების შეწყვეტისას.

წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ბანკი იშვიათად ახდენდა მისი კაპიტალის ინვესტიციის გამოუთხოვად კლასიფიცირებას კაპიტალის ინვესტიციის სახით, რომელიც აღირიცხება რეალური ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც ისინი აკმაყოფილებენ კაპიტალის განმარტებას ბასს (IAS) 32-ის (*ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა*) საფუძველზე და მათი ფლობა სავაჭროდ არ ხდება. ამგვარი კლასიფიკაცია განისაზღვრება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე.

შემოსულობები და ზარალი ამგვარ წილობრივ ინსტრუმენტებზე, მოგებაში ან ზარალში არასოდეს ბრუნდება. დივიდენდები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში სხვა შემოსავლის სახით, გადახდის უფლების დადგენისას, გარდა შემთხვევისა, როდესაც ბანკი სარგებელს იღებს ამგვარი ამონაგებიდან, ინსტრუმენტის ღირებულების ნაწილის ანაზღაურების სახით, რა შემთხვევაშიც ამგვარი შემოსულობები სხვა სრულ შემოსავალში აღირიცხება. სხვა სრულ შემოსავალში რეალური ღირებულებით ასახული წილობრივი ინსტრუმენტები არ გაუფასურების შეფასების საგანს არ წარმოადგენენ. ამგვარი ინსტრუმენტების გაყიდვისას, დაგროვილი გადაფასების რეზერვი გადადის გაუნაწილებელ მოგებებზე.

რეალური ღირებულების განსაზღვრა

ბანკი მოგებაში ან ზარალში რეალური ღირებულებით და სხვა სრულ შემოსავალში რეალური ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს და ისეთ არაფინანსურ აქტივებს, როგორც არის საინვესტიციო ქონება, მიწა და შენობა-ნაგებობები რეალური ღირებულებით აფასებს, საბალანსო უწყისის შედგენის ყოველ თარიღში.

რეალური ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. რეალური ღირებულებით შეფასება ყვრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულების ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების რეალური ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის რეალური ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან მისი მიყიდვით ბაზრის სხვა მონაწილისათვის, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ბანკი იყენებს მოცემული ვითარებების შესაბამის შეფასების მეთოდებს, რომლებიც ხელმისაწვდომია სათანადო მონაცემები რეალური ღირებულების განსაზღვრის, შესაბამისი ემპირიული შემაჯავლი ინფორმაციის მაქსიმალურად გაზრდის და არაემპირიული შემაჯავლი ინფორმაციის მინიმუმებისთვის. რეალური ღირებულებით შეფასებული ან ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა აქტივი და ვალდებულება ნაწილდება ქვემოთ წარმოდგენილი რეალური ღირებულების იერარქიის მიხედვით, რაც ეყრდნობა იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალ მონაცემს, რომელიც მნიშვნელოვანია მთლიანად რეალური ღირებულების შესაფასებლად:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია რეალური ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია რეალური ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ბანკი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი რეალური ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ბანკი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ისეთი გამონაკლისი შემთხვევების გამოკლებით, რომელშიც ბანკი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არასოდეს ხდება.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულისგან, ეროვნული ბანკისადმი (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი არსებული მოთხოვნებისაგან, რომელთაც აქვთ განთავსებიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან საკონტრაქტო ვალდებულებებისაგან.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობისას ბანკი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით ახორციელებს ოპერაციებს, რომლებშიც ძირითადი წილი უკავია სავალუტო ფორვარდებსა და სვოპებს. ამგვარი ფინანსური ინსტრუმენტები შეფასებულია რეალური ღირებულებით. რეალური ღირებულება განისაზღვრება ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია შესაბამისი ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და საკონტრაქტო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი რეალური ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი რეალური ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში წარმოდგენილ საკურსო ცვლილებით მიღებულ წმინდა შემოსულობებში/(ზარალში).

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები

გამომწვეული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე საკონტრაქტო გარიგებების შედეგად ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტრუმენტების, კლიენტების მიმართ, სხვა ნასესხებ სახსრებსა და სუბორდინირებულ სესხებს. აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის რეალური ღირებულებით, რასაც აკლდება პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ სესხების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. მოგებისა და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე ვალდებულება წარმოადგენს თანხებს, რომლებიც მოზიდულია ბანკის ლიკვიდურობის მართვის მიზნით. ხოლო სხვა ნასესხები სახსრები მოიცავს თანხებს, რომელიც მიღებულია საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებთან დადებული შესაბამისი ხელშეკრულებების თანახმად ძირითადი საქმიანობის მიზნებისთვის და ბანკის კლიენტების საქმიანობის დაფინანსებისათვის.

რესტრუქტურირებული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურირებას. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ბანკმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის კლიენტებზე გაცემული სესხი, პირობების განმეორებით შეთანხმებისას როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი ეტაპის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა კლიენტზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შესაბამობას.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ბანკი აღრიცხავს შემოსულობა ან ზარალის მოდიფიცირებას, რომლებიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

ცვლილებებისთვის, რომლებიც არ იწვევს აღიარებას შეწყვეტას, ბანკი ასევე განმეორებით აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს კლასიფიცირებული გაუფასურებულად. როდესაც ცვლილების შედეგად აქტივი გაუფასურებულად კლასიფიცირდება, ის მე-3 სტადიაში დარჩება მინიმუმ 3-წლიანი გამოსაცდელი ვადით. ამგვარი რესტრუქტურირებული სესხის მე-3 სტადიიდან მე-2 სასტადიაში რეკლასიფიცირების მიზნით, გამოსაცდელი პერიოდის განმავლობაში ძირითადი თანხის ან პროცენტის რეგულარული გადახდები განხორციელდა შეცვლილი გადახდის გრაფიკის შესაბამისად.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა (ა) ან გადასცა აქტივზე არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, (ბ) ან არც გადასცა და არც შეინარჩუნა აქტივზე არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ მან გადასცა აქტივის კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ბანკის მიერ აქტივის აღიარება ხდება უწყვეტი გამოყენების პირობით. მონაწილეობის გაგრძელება, რომელიც იძენს გარანტიის ფორმას გადაცემულ აქტივზე, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ ანაზღაურების მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შეიძლება ბანკს მოეთხოვოს.

როდესაც გადაცემულ აქტივზე ხანგრძლივი ჩართულობა იღებს გაყიდული და/ან შესყიდული ოფციონის ფორმას (ფულით განსაზღვრული ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), ბანკის ხანგრძლივი ჩართულობა მოიცავს გადაცემული აქტივის თანხას, რომელიც ბანკს შეუძლია განმეორებით შეიძინოს, გარდა რეალური ღირებულებით შეფასებულ აქტივზე შეძენილი ფულ-ოფციონისა (ფულით განსაზღვრული ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), როდესაც ბანკის ხანგრძლივი ჩართულების ფარგლები იზღუდება გადაცემული აქტივის რეალურ ღირებულებასა და ოფციონის რეალიზაციის ფასს შორის უმცირესით.

უმოქმედო სესხები

ბანკის პოლიტიკის თანახმად, უმოქმედო სესხების აღიარების შეწყვეტა ხდება შემდეგნაირად:

- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხები ჩამოიწერება “ბანკის” საკრედიტო კომიტეტის შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე;
- ▶ უიმედო სესხები ჩამოიწერება შესაბამისი გაუფასურების რეზერვიდან მას შემდეგ, რაც დასრულდება სესხების ამოღებისთვის საჭირო ყველა პროცედურა და განისაზღვრება ამოუღებელი დანაკარგების ოდენობა.

თუ ბანკი ამოიღებს თანხას სესხის ჩამოწერის შემდეგ პერიოდში, ამოღებული თანხა აისახება სესხის გაუფასურების რეზერვის ანგარიშზე.

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან - მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ბანკი შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ კომპანიის და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება

ბანკი გასცემს ფინანსურ გარანტიებს, აკრედიტივებს და სასესხო ვალდებულებებს.

ფინანსური გარანტიები ფინანსურ ანგარიშგებაში თავდაპირველად რეალური ღირებულებით აღიარდება, რაც მიღებულ პრემიას წარმოადგენს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ბანკის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში თავდაპირველი აღიარების თანხაზე დაგროვებითი ამორტიზაციის გამოკლებით მიღებულ ოდენობასა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის თანხას შორის უმაღლესით.

ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება და აკრედიტივები წარმოადგენს ვალდებულებებს, რომლის ფარგლებშიც, ვალდებულების არსებობის პერიოდში, ბანკი ვალდებულია კლიენტზე გასცეს სესხი წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებების მსგავსად, ეს ხელშეკრულებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნებში შედის.

ბანკი იშვიათად გამოსცემს სასესხო ვალდებულებებს ბაზარზე მოქმედ საპროცენტო განაკვეთებზე დაბალი ოდენობით. ამგვარი ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით და შემდგომ ფასდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის და თავდაპირველად აღიარებულ თანხაზე მაღალი ოდენობით, რომელსაც, შესაბამის შემთხვევაში, აკლდება აღიარებული შემოსავლის დაგროვებითი თანხა.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ეხება გასანაწილებელ მოგებას) და საგადასახადო კანონების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები, გარდა მიწისა და შენობებისა, აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალებების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შენობა-ნაგებობები შეფასებულია რეალური ღირებულებით, რასაც აკლდება გადაფასების თარიღის შემდგომ დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება. მიწის შეფასება ხდება რეალური ღირებულებით და მას არ ერიცხება ცვეთა. შეფასება რეალურულად ტარდება იმის გადასამოწმებლად, რომ გადაფასებული ქონების რეალური ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან. ბანკის ქონება ბოლოს შეფასდა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-10 შენიშვნაში.

გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავლებში ჩართული მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად მისი ოდენობის შემცირების შეზღუდვა. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

დაუმთავრებელი მშენებლობა აღრიცხება თვითღირებულებით, რასაც საჭიროების შემთხვევაში აკლდება გაუფასურების რეზერვი. მშენებლობის დასრულების შემდეგ აქტივები გადაიტანება საოფისე ან სხვა შენობებში მათი საბალანსო ღირებულებით. დაუმთავრებელი მშენებლობის ცვეთა არ ხდება, სანამ აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არ იქნება.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დარიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<i>წელი</i>
შენობები	30-50
კომუნალური სისტემები და მასთან დაკავშირებული მოწყობილობები	10-40
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო ტექნიკა	4
ავეჯი და საოფისე ტექნიკა	2-6
სატრანსპორტო საშუალებები	5
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	შესაბამის საიჯარო პერიოდში

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა, შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გაიცემა იჯარით საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის გაზრდისათვის, და რომელსაც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბანკი არ იყენებს და არ ფლობს გაყიდვის მიზნით.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ტრანსაქციის ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმოწერედ ფასდება რეალური ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ბანკის საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების ღირებულება გადაფასდება ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის და მისი აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი. გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში.

დასაკუთრებული აქტივები

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები შექმნილია ფასდება რეალური ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, საინვესტიციო ქონებაში ან სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში, სხვა აქტივების მუხლში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ბანკის გადაწყვეტილებაზე ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად. დასაკუთრებული უზრუნველყოფის სასაქონლო-მატერიალური მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო ეკონომიკური მომსახურების ვადის – 2-10 წლის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. ბანკი არ ფლობს სასარგებლო გამოყენების შეუზღუდავი ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსავლებიდან. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი რეალური ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

უვადო სუბორდინირებული სესხი

განუსაზღვრელი ვადისა და კუპონის გადახდების დაგროვების გარეშე გაუქმების შესაძლებლობის გამო ბანკი უვადო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს, როგორც წილობრივ ინსტრუმენტს და პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისთვის. ბანკი რუბლში გამოხატულ უვადო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს ლარის ეკვივალენტურ თანხად, საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსის გამოყენებით, ხოლო ვალუტის კონვერტაციის ეფექტს აღრიცხავს გაუნაწილებელ მოგებაში.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სათანადო სიზუსტით შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი

ბანკი ანგარიშობს საპროცენტო შემოსავალს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდიანების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ.

სესხის აუთვისებელი თანხის საკომისიო იმ სესხების შემთხვევაში, რომელთა ათვისებაც მოსალოდნელია და საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებული სხვა გასამრჯელოები, მათ შორის გარანტიებისა და აკრედიტივების გაცემის საზღაური გადავადდება (დამატებით ხარჯებთან ერთად) და აღიარდება სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირების სახით.

შემოსავალი დივიდენდებიდან

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ბანკს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული მოგება-ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების კონვერტაცია, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციების დღეებში არსებული გაცვლითი კურსებით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც რეალური ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა რეალური ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად, იყო 2.8677 და 2.6766 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დაშვებები

ბანკი მიმართავს გარკვეულ შეფასებს და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე მომდევნო ფინანსური წლისთვის. შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოების გათვალისწინებით. ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ გადაწყვეტილებებს იღებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. ქვემოთ მოცემულია გადაწყვეტილებები, რომლებსაც აქვს ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე და შეფასებები, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვნად შეცვალოს მომდევნო ფინანსური წლის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება:

ფუნქციონირებადი საწარმო

ბანკის ხელმძღვანელობის შეფასებით, ბანკს შესწევს უნარი გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ბანკის ხელმძღვანელობამ გამოთქვა კმაყოფილება იმასთან დაკავშირებით, რომ ბანკს აქვს ფულადი სახსრები და მშობელი ბანკის ფინანსური მხარდაჭერა უახლოეს მომავალში თავისი საქმიანობის გასაგრძელებლად. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, რეალური ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია 25-ე შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

გაუფასურების ზარალის შეფასება, ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიასთან მიმართებაში, საჭიროებს მსჯელობას, კერძოდ, მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების თანხის და ვადების შეფასებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრის და საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებისას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის კრედიტის გაცემის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ ქულებს ანიჭებს;
- ▶ ბანკის კრიტერიუმი იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და უნდა შეფასდეს თუ არა რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მრავლობითი მაკროეკონომიკური სცენარის შექმნის, მათი წარმოშობის შესაძლებლობის განსაზღვრის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ემპირიულ მაკროეკონომიკურ ფაქტორებში ცვლილებების გავლენის შეფასების გზით;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

სესხების გაუფასურების რეზერვი

ბანკს აქვს სამეტაპიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაუფასურების მოდელი. გაუფასურების რეზერვის ხარჯი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის დამოკიდებულია იმ ფაქტორებზე, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, გაუფასურების რეზერვის ხარჯი უტოლდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში შესაძლო დეფოლტის მოვლენებით გამოწვეული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას (1-ლი სტადია). თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, სესხი 30 დღეზე მეტი ვადით არის ვადაგადაცილებული, ან სესხი დეფოლტირებულია ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, გაუფასურების რეზერვის ხარჯი არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას უტოლდება (მე-2 და მე-3 სტადიები).

ყველა სტადიებზე აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებს შემდეგი მახასიათებლები აქვთ:

- ▶ 1-ლი სტადია: საკრედიტო რისკი გაუფასურების და მნიშვნელოვანი ზრდის გარეშე, რომლისთვისაც აღიარებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 12-თვიანი რეზერვი;
- ▶ მე-2 სტადია: თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რომლისთვისაც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი;
- ▶ მე-3 სტადია: გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება და ფინანსური აქტივები დეფოლტირებულია ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, რაზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი; და
- ▶ შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული: შესყიდული ან წარმოქმნილი დიდი დისკონტირების საფუძველზე, რომელიც ასახავს გაწეულ საკრედიტო ზარალს, რომელზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება ყველა ინდივიდუალური ობიექტისთვის დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ფუნქციის სახით და ის საპროგნოზო ინფორმაციას მოიცავს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს მომავალი რამდენიმე წლის ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

საკრედიტო რისკის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ობიექტური და ვარაუდზე დაფუძნებულია და ის მოიცავს შეფასების შესაბამის ყველა ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, მათ შორის ინფორმაციას განვლილი მოვლენების, მიმდინარე პირობების და საანგარიშგებო თარიღის შემდგომი მოვლენებისა და ეკონომიკური პირობების გონივრულ და დამაკმაყოფილებელ პროგნოზებს. ამასთან, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში უნდა გავითვალისწინოთ ფულის დროითი ღირებულება. ზოგადად, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს სამი ძირითადი კომპონენტის - დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გათვალისწინებით.

12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება 12 თვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამრავლების გზით. რაც შეეხება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ის დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამოყენებით. 12-თვის და არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს ვალდებულებების შეუსრულებლობის შესაძლებლობას, რომელიც წარმოიშვება მომდევნო 12 თვის და ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში (შესაბამისი თანმიმდევრობით). დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მოსალოდნელ დეფოლტირებულ ნაშთს, ძირითადი თანხის და პროცენტის დაფარვის გათვალისწინებით საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღიდან დეფოლტის შემთხვევამდე, ნაკისრი ვალდებულებების ნებისმიერ მოსალოდნელ კლებასთან ერთად. დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს მოსალოდნელ დანაკარგს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე დეფოლტის მოვლენის, მათ შორის ერთობლივი ღირებულების ეფექტის შემსუბუქების (იმ დროისთვის, როდესაც მოსალოდნელია მისი რეალიზაცია) და ფულის დროითი ღირებულების გათვალისწინებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ქონების გადაფასება

ბანკი რეგულარულად ახდენს უძრავი ქონების (მიწის, საოფისე შენობების და საინვესტიციო ქონების) ღირებულების გადახედვას რეალურ ღირებულებასთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით და ახდენს გადაფასებას, რათა ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მათი რეალური ღირებულებისაგან. ბანკი ახდენს გადაფასებას სპეციალური შეფასების ტექნიკისა და ადგილობრივ ბაზარზე განხორციელებული უძრავი ქონების ოპერაციების შესახებ არსებული ინფორმაციის გამოყენებით.

მიწა და შენობები გადაფასებულია საბაზრო ღირებულებასთან მიმართებით 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. გადაფასებული შენობები 2019 წლის 1 იანვრიდან აღიარებულია მათი სასარგებლო გამოყენების დარჩენილი ვადის მიხედვით.

ბანკის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შენობებისა და მიწის საბალანსო ღირებულება მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება ამ აქტივების რეალური ღირებულებისაგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. დაწვრილებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-10 და მე-11 შენიშვნებში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც ბანკი საქმიანობს.

აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივები წარმოადგენს მოგების გადასახადს, რომლის აღდგენაც შესაძლებელია მომავალი დასაბეგრი მოგებიდან გამოქვითვით და რომელიც აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივები აღირიცხება იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც მოსალოდნელია შესაბამისი საგადასახადო შეღავათების რეალიზაცია. სამომავლო დასაბეგრი მოგება და მომავალში მოსალოდნელი საგადასახადო შეღავათების ოდენობა ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გონივრულ შეფასებას არსებული პირობების გათვალისწინებით. იხილეთ მე-12 შენიშვნა.

იჯარები - ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთის შეფასება

ბანკს არ შეუძლია იჯარაში შემავალი საპროცენტო განაკვეთის განსაზღვრა, შესაბამისად, საიჯარო ვალდებულებების შესაფასებლად ის ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იყენებს. ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომლის გადახდაც ბანკს მოუწევდა გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივის ღირებულების მსგავსი ფასის მქონე აქტივის მისაღებად საჭირო თანხების მსგავსი ვადის და მსგავსი უზრუნველყოფის მქონე სესხის დასაფარად მსგავს ეკონომიკურ გარემოში. შესაბამისად, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი ასახავს იმას, თუ „რისი გადახდა მოუწევდა“ ბანკს, რაც საჭიროებს შეფასებას ემპირიული განაკვეთების ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში, ან თუ საჭიროა მათი ცვლილება იჯარის პირობების ასახვის მიზნით.

ბანკმა ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი შეაფასა ემპირიული შემავალი ინფორმაციის (როგორც არის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთი) გამოყენებით, როდესაც ისინი ხელმისაწვდომია და საჭიროა საწარმოს დამახასიათებელი კონკრეტული შეფასებების გაკეთება.

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკებში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

ბანკმა პირველად გამოიყენა სტანდარტში შესული გარკვეული ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ქვემოთ დაწვრილებით განვიხილავთ თითოეული ცვლილების ხასიათსა და გავლენას:

ფასს (IFRS) 16 - იჯარა

ფასს (IFRS) 16 ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. სტანდარტში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს იჯარების უმეტესობის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს (IFRS) 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს (IAS) 17-სგან. მეიჯარეები განაგრძობენ იჯარების კლასიფიცირებას საოპერაციო ან ფინანსურ იჯარებად, ბასს (IAS) 17-ის მსგავსი პრინციპების გამოყენებით. შესაბამისად, ფასს (IFRS) 16-ს გავლენა არ ჰქონია იმ იჯარებზე, რომელშიც ბანკი მეიჯარეა.

ბანკმა მიიღო ფასს (IFRS) 16, მიღების მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მეთოდის გამოყენებით, რომლის თავდაპირველი გამოყენების თარიღია 2019 წლის 1 იანვარი. ამ მეთოდით, სტანდარტი რეტროსპექტულად გამოიყენება სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების კუმულაციური ეფექტით, რომელიც თავდაპირველი გამოყენების თარიღში აღიარდება. ბანკმა გადაწყვიტა გადასვლის პრაქტიკული გამოცდილების გამოყენება, რაც სტანდარტის მხოლოდ იმ ხელშეკრულებებთან გამოყენების საშუალებას იძლევა, რომლებიც თავდაპირველი გამოყენების თარიღში იჯარებად განისაზღვრა ბასს (IAS) 17 და ფასიკ (IFRIC) 4-ის გამოყენებით. ბანკმა ასევე მიიღო გადაწყვეტილება გამოყენებინა აღიარებასთან დაკავშირებული გამონაკლისები საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომლებსაც დაწყების თარიღში აქვთ 12 ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის უფლებას (მოკლევადიანი იჯარა), ასევე საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალფასიანია (დაბალი ღირებულების მქონე აქტივები).

ფასს (IFRS) 16-ის მიღების ეფექტი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არის შემდეგი:

აქტივები	
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	9,632
სხვა აქტივები	(42)
	9,590
სულ აქტივები	
ვალდებულებები	
საიჯარო ვალდებულებები (სხვა ვალდებულებებში)	9,638
დარიცხული ხარჯები (სხვა ვალდებულებებში)	(48)
	9,590
სულ ვალდებულებები	

(ა) *ფასს (IFRS) 16-ის მიღების ეფექტის ხასიათი*

ბანკს აქვს შენობების იჯარის ხელშეკრულებები. ფასს (IFRS) 16-ის მიღებამდე, ბანკმა მისი თითოეული იჯარა (როგორც მოიჯარე) დააკლასიფიცირა იჯარის ვადის დასაწყისში როგორც ფინანსური ან ჩვეულებრივი იჯარა. იჯარა ფინანსურ იჯარად კლასიფიცირდებოდა, თუ ის ბანკს გადასცემდა საიჯარო აქტივის მფლობელობასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს; სხვა შემთხვევაში ის ჩვეულებრივ იჯარად კლასიფიცირდებოდა. ჩვეულებრივ იჯარაში, იჯარით გაცემული ქონების კაპიტალიზაცია არ მოხდა და საიჯარო გადასახდელი აღიარდა საიჯარო ხარჯის სახით მოგებაში ან ზარალში, ცვეთის წრფივი დარიცხვის მეთოდის გამოყენებით, იჯარის ვადაზე.

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკებში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

აქვანად გადახდილი ნებისმიერი საიჯარო თანხა და დარიცხული საიჯარო თანხა აღიარდა სხვა აქტივების და ვალდებულებების ქვეშ, შესაბამისად.

ფასს (IFRS) 16-ის მიღებისთანავე, ბანკმა გამოიყენა ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომა ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. სტანდარტში განსაზღვრულია გადასვლის კონკრეტული მოთხოვნები და პრაქტიკული მეთოდები, რომლებსაც ბანკი იყენებდა.

იჯარები ადრე აღიარება ჩვეულებრივ იჯარებად.

ბანკმა გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებები აღიარა ადრე ჩვეულებრივ იჯარებად კლასიფიცირებული იჯარებისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები იჯარების უმეტესობისთვის აღიარდა საბალანსო ღირებულების საფუძველზე, ისე, თითქოს სტანდარტი ყოველთვის გამოიყენებოდა, თავდაპირველი გამოყენების თარიღში ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებისგან განცალკევებით. ზოგიერთ იჯარაში, გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები აღიარდა საიჯარო ვალდებულებების თანხის ოდენობით, რომელიც კორექტირდება ადრე აღიარებული ნებისმიერი აქვანად გადახდილი და დარიცხული საიჯარო გადასახდელების გათვალისწინებით. საიჯარო ვალდებულებები აღიარდა ნარჩენი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულების საფუძველზე, რომელიც დისკონტირდება ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გათვალისწინებით, თავდაპირველი გამოყენების თარიღში.

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“ (გაგრძელება)

ბანკმა ასევე გამოიყენა ხელმისაწვდომი პრაქტიკული გამოცდილება, სადაც ის:

- ▶ იჯარების პორტფელთან მიმართებაში იყენებს ფასდაკლების ერთ განაკვეთს, გონივრულ ფარგლებში მსგავსი მახასიათებლებით;
- ▶ ეყრდნობოდა იმის შეფასებას, არის თუ არა იჯარები შეზღუდული თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე;
- ▶ იყენებდა მოკლევადიანი იჯარების გამონაკლისებს იმ იჯარებთან, რომელთა საიჯარო ვადა თავდაპირველი გამოყენების თარიღიდან 12 თვეში სრულდება.
- ▶ აკლბდა თავდაპირველ პირდაპირ ხარჯებს გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივის შეფასებიდან, თავდაპირველი გამოყენების თარიღში;
- ▶ იყენებდა განვლილი მოვლენების შეფასებას საიჯარო ვადის განსაზღვრაში, როდესაც ხელშეკრულება მოიცავს იჯარის ვადის გახანგრძლივების ან შეწყვეტის ფუნქციას.

2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, საიჯარო ვალდებულებები შესაძლოა შედარდეს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, შემდეგი სახით.

საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,538
<i>გამოკლებული:</i>	
მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ვალდებულებები	(37)
<i>დამატებული:</i>	
გადახდები პირობით გახანგრძლივებულ პერიოდებში, რომლებიც არ აღიარებულია 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,562
იჯარასთან დაკავშირებული არადისკონტირებული ვალდებულებები 2019 წლის 1 იანვარს	11,063
საშუალო შეწონილი ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5.87%
საიჯარო ვალდებულებები 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9,638

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკებში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

(ბ) ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია ბანკის ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკები, ფასს (IFRS) 16-ის მიღებისას, რომლებიც თავდაპირველი გამოყენების თარიღიდან გამოიყენებოდა:

(i) ბანკი, როგორც მოიჯარე

ბანკი იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ბანკი საიჯარო ვალდებულებებს აღიარებს საიჯარო გადახდების და გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივებისთვის, რაც საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას წარმოადგენს.

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები

ბანკი აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს იჯარის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი გადაფასების მიხედვით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადასახდებლების თანხას, ნებისმიერი მიღებული საიჯარო ინციტატივების გამოკლებით. სანამ ბანკს არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას საიჯარო ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები ამორტიზირდება წრფივი დარიცხვის მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულება

იჯარის დაწყების თარიღში, ბანკი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადასახდებლების მიმდინარე ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადასახდებლები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებით ფიქსირებულ გადახდებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი საიჯარო შეღავათების დებიტორული დავალიანება, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების საფუძველზე. საიჯარო გადასახდებლები ასევე მოიცავს შესყიდვის ისეთი უფლებით სარგებლობის ღირებულებას, რომლითაც გონივრულ ფარგლებში ისარგებლებს ბანკი და იჯარის შეწყვეტის გამო დარიცხული ჯარიმების გადახდებს, თუ საიჯარო ხელშეკრულების პირობებში გათვალისწინებულია ბანკის მიერ ხელშეკრულების შეწყვეტის უფლება. ცვლადი საიჯარო გადასახდებლები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადასახდებლების მიმდინარე ღირებულების დაანგარიშებისას, ბანკი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღში, იმ შემთხვევაში, თუ იჯარაში გათვალისწინებული პროცენტი მარტივად ვერ განისაზღვრება. დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება - განხორციელებული საიჯარო გადასახდებლებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება გადაითვლება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საბაზისო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

4. სააღრიცხვო პოლიტიკებში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“ (გაგრძელება)

მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის უფლებას). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას, საოფისე აღჭურვილობის იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად მოიაზრებიან. საიჯარო გადასახდელები მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები აღიარდება ხარჯის სახით საიჯარო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

მნიშვნელოვანი მსჯელობა ხელშეკრულებების საიჯარო ვადის განსაზღვრაში განახლების თვისებით

ბანკი განსაზღვრავს საიჯარო ვადას იჯარის შეუქცევადი ვადის სახით, ნებისმიერ სხვა პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის გახანგრძლივების ფუნქცია, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ ამგვარი ფუნქციით ისარგებლებენ, ან ნებისმიერი პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის შეწყვეტის ფუნქცია, თუ მისი გამოყენების გონივრული რწმენა არ არსებობს.

რამდენიმე იჯარის ფარგლებში, ბანკს აქვს აქტივების დამატებითი ვადით იჯარის უფლება; გარდა ამისა, ზოგიერთ ხელშეკრულებას გაუქმების უფლება აქვს, ბანკისთვის მნიშვნელოვანი ჯარიმების წარმომშობი გარეშე. იმის შეფასებაში, არსებობს თუ არა გონივრული რწმენა იმისა, რომ ორგანიზაცია ისარგებლებს იჯარის განახლების ან შეწყვეტის ფუნქციით, ბანკი მსჯელობას ეყრდნობა. ე.ი. იჯარის განახლების ან გაუქმებისთვის ის განიხილავს ყველა შესაძლებელ ფაქტორს, რომელიც მისთვის ეკონომიკურ სარგებელს წარმოქმნის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, ბანკი განმეორებით აფასებს იჯარის ვადას იმის გადასამოწმებლად, ხომ არ არსებობს მნიშვნელოვანი მოვლენა ან ცვლილება ვითარებებში, რომელიც მისი კონტროლის ფარგლებშია ან მოქმედებს მის მიერ იჯარის განახლების ან შეწყვეტის უფლებით სარგებლობის (ან არ სარგებლობის) უნარზე (მაგ. ბიზნეს სტრატეგიის ცვლილება).

ქვემოთ მოცემულია ბანკის გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების და საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები და მოძრაობა პერიოდის განმავლობაში:

	<i>გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები (შენიშნა- ნაგებობები)</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9,632	9,638
შესყიდვები	2,265	2,265
ცვეთის ხარჯი	(2,454)	
საპროცენტო ხარჯი	-	594
გადახდები	-	(2,955)
საკურსო სხვაობა	-	601
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9,443	10,143

ბანკი აღიარებს ფლობის და იჯარის ხარჯს მოკლევადიანი იჯარებიდან 656 ლარის ოდენობით 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის. იხილეთ 23-ე შენიშვნა.

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკებში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

(ii) ბანკი, როგორც მეიჯარე

იჯარა, რომლის დროსაც ბანკი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკს და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

ფასს (IFRS) 16-სთან ერთად, ბანკმა პირველად გამოიყენა შემდეგი ცვლილებები და ინტერპრეტაციები, რომლებსაც არანაირი გავლენა არ აქვთ ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ▶ ფასიკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვეველობა“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში „საავანსო გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 19-ში: „გემის ცვლილება, შემცირება ან ანგარიშსწორება“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 28-ში „გრძელვადიანი მონაწილეობა მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“;
- ▶ წლიური გაუმჯობესება 2015-2017 წლების ციკლი.

5. სააღრიცხვო პოლიტიკების სამომავლო ცვლილებები

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. როგორც მოსალოდნელია, არც ერთ მათგანს არ ექნება მნიშვნელოვანი გავლენა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 3-ში: საქმიანობის განსაზღვრა;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 1-სა და ბასს (IAS) 8-ში: ტერმინის „არსებითი“ განმარტება;
- ▶ საპროცენტო განაკვეთის მაჩვენებლის რეფორმა: ცვლილებები ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39-სა და ფასს (IFRS) 7-ში.

6. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

	2019	2018
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	54,510	48,740
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	45,795	87,199
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	49,604	48,567
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	-	(1)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	149,909	184,505

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების 73.15% განთავსებულია ორ არარეზიდენტ საკრედიტო დაწესებულებაში (2017 წ.: 81.24%).

ფულის ეკვივალენტების ყველა ნაშთი პირველ სტადიას განეკუთვნება; წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

7. მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	153,569	159,879
ვადიანი დეპოზიტები საკრედიტო დაწესებულებებში	143	134
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	153,712	160,013

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში საპროცენტო სარგებლის მქონე დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. კანონმდებლობის შესაბამისად ბანკს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება.

2019 წელს აშშ დოლარის ანგარიშზე სავალდებულო რეზერვის საპროცენტო განაკვეთი განსაზღვრულია, როგორც აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკის განაკვეთს გამოკლებული 0.5% (2018 წ.: აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკის განაკვეთს გამოკლებული 2%, მაგრამ არანაკლებ 0%-სა), ხოლო ევროს ანგარიშზე - როგორც ევროპის ცენტრალური ბანკის განაკვეთი 0.2%-ზე ნაკლები (2018 წ.: ევროპის ცენტრალური ბანკის განაკვეთს გამოკლებული 2%, მაგრამ არანაკლებ 0,6%-სა).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვადიან დეპოზიტებში შესული თანხა 143 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 134 ლარი) განთავსებული იყო გრძელვადიან დეპოზიტებზე და დაგირავებული იყო საერთაშორისო ფინანსურ დაწესებულებებთან ოპერაციების ანგარიშსწორების უზრუნველყოფის სახით.

საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ არსებული ნაშთი პირველ სტადიას განეკუთვნება: წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
სამომხმარებლო სესხები	495,435	528,694
კორპორატიული სესხები	471,601	410,763
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	215,375	179,313
ფიზიკური პირების ანაზრით უზრუნველყოფილი სესხები	4,385	7,397
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	1,186,796	1,126,167
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(33,236)	(28,951)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	1,153,560	1,097,216

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და კორპორატიულ კრედიტებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>კორპორატიული სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	373,933	23,314	13,516	410,763
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი აქტივები	423,384	-	-	423,384
დაფარული აქტივები	(347,664)	(41,049)	-	(388,713)
გადატანები პირველ სტადიაში	14,618	(6,309)	(8,309)	-
გადატანები მეორე სტადიაში	(39,758)	40,267	(509)	-
გადატანები მესამე სტადიაში	(8,529)	(507)	9,036	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	183	183
მოდულიზაციათა გამოწვეული ცვლილება სახელმეკრულებო ფულად ნაკადებში	-	102	1	103
აღდგენები	-	-	6,749	6,749
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(1,202)	(1,202)
სავალუტო კურსის ცვლილება	17,771	1,725	838	20,334
2019 წლის 31 დეკემბერს	433,755	17,543	20,303	471,601

<i>კორპორატიული სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(2,873)	(660)	(3,073)	(6,606)
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი აქტივები	(2,439)	-	-	(2,439)
დაფარული აქტივები	2,901	1,002	-	3,903
გადატანები პირველ სტადიაში	(2,145)	135	2,010	-
გადატანები მეორე სტადიაში	299	(350)	51	-
გადატანები მესამე სტადიაში	60	6	(66)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	1,122	(414)	(1,270)	(562)
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	(183)	(183)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	539	31	2,623	3,193
აღდგენები	-	-	(6,749)	(6,749)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	1,202	1,202
სავალუტო კურსის ცვლილება	(92)	(43)	(191)	(326)
2019 წლის 31 დეკემბერს	(2,628)	(293)	(5,646)	(8,567)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>კორპორატიული სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	332,416	9,110	53,567	395,093
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	248,787	3,970	594	253,351
დაფარული აქტივები	(186,657)	(12,809)	(7,168)	(206,634)
გადატანები მეორე სტადიაში	(24,068)	24,068	-	-
გადატანები მესამე სტადიაში	-	(1,699)	1,699	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	119	119
აღდგენები	-	-	529	529
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(36,222)	(36,222)
სავალუტო კურსის ცვლილება	3,455	674	398	4,527
2018 წლის 31 დეკემბერს	373,933	23,314	13,516	410,763

<i>კორპორატიული სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(3,658)	(265)	(39,375)	(43,298)
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	(1,781)	(166)	(217)	(2,164)
დაფარული აქტივები	1,957	230	1,438	3,625
გადატანები მეორე სტადიაში	403	(403)	-	-
გადატანები მესამე სტადიაში	-	62	(62)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	(20)	64	44
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	(119)	(119)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	271	(42)	(719)	(490)
აღდგენები	-	-	(529)	(529)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	36,222	36,222
სავალუტო კურსის ცვლილება	(65)	(56)	224	103
2018 წლის 31 დეკემბერს	(2,873)	(660)	(3,073)	(6,606)

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და მცირე ბიზნეს-კრედიტებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>სესხები მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	176,526	607	2,180	179,313
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	166,018	-	-	166,018
დაფარული აქტივები	(134,394)	-	(1,454)	(135,848)
გადატანები პირველ სტადიაში	2,992	(2,466)	(526)	-
გადატანები მეორე სტადიაში	(4,543)	4,543	-	-
გადატანები მესამე სტადიაში	(205)	(2,552)	2,757	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	75	75
მოდიფიკაციებით გამოწვეული ცვლილება სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში	-	17	16	33
აღდგენები	-	-	67	67
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(282)	(282)
სავალუტო კურსის ცვლილება	5,827	39	133	5,999
2019 წლის 31 დეკემბერს	212,221	188	2,966	215,375

<i>სესხები მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1,138)	(174)	(1,133)	(2,445)
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	(822)	-	-	(822)
დაფარული აქტივები	662	-	757	1,419
გადატანები პირველ სტადიაში	(447)	127	320	-
გადატანები მეორე სტადიაში	230	(230)	-	-
გადატანები მესამე სტადიაში	82	631	(713)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	222	(249)	-	(27)
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	(75)	(75)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	315	(101)	(245)	(31)
მოდიფიკაციებით გამოწვეული ცვლილება სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში	-	(1)	(4)	(5)
აღდგენები	-	-	(67)	(67)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	282	282
სავალუტო კურსის ცვლილება	(29)	(8)	(54)	(91)
2019 წლის 31 დეკემბერს	(925)	(5)	(932)	(1,862)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სესხები მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	168,043	376	1,817	170,236
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	109,934	(72)	760	110,622
დაფარული აქტივები	(100,878)	(630)	(548)	(102,056)
გადატანები მეორე სტადიაში	(1,053)	1,053	–	–
გადატანები მესამე სტადიაში	(1,153)	(142)	1,295	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	(261)	(261)
აღდგენები	–	–	33	33
ჩამოწერილი თანხები	(43)	–	(956)	(999)
სავალუტო კურსის ცვლილება	1,676	22	40	1,738
2018 წლის 31 დეკემბერს	176,526	607	2,180	179,313

<i>სესხები მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1,189)	(40)	(1,155)	(2,384)
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	(691)	18	(196)	(869)
დაფარული აქტივები	612	26	265	903
გადატანები მეორე სტადიაში	24	(24)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაში	50	4	(54)	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	1	(209)	(505)	(713)
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	–	–	261	261
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული მოდელის და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	(47)	50	(635)	(632)
აღდგენები	–	–	(33)	(33)
ჩამოწერილი თანხები	43	–	956	999
სავალუტო კურსის ცვლილება	59	1	(37)	23
2018 წლის 31 დეკემბერს	(1,138)	(174)	(1,133)	(2,445)

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და სამომხმარებლო სესხებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	499,186	8,967	20,541	528,694
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	230,298	-	-	230,298
დაფარული აქტივები	(264,344)	(2,460)	(5,029)	(271,833)
გადატანები პირველ სტადიაში	31,082	(26,584)	(4,498)	-
გადატანები მეორე სტადიაში	(37,658)	42,139	(4,481)	-
გადატანები მესამე სტადიაში	(878)	(17,689)	18,567	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	907	907
მოდიფიკაციებით გამოწვეული ცვლილება				
სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში	-	304	34	338
აღდგენები	-	-	1,320	1,320
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(3,920)	(3,920)
სავალუტო კურსის ცვლილება	9,413	132	86	9,631
2019 წლის 31 დეკემბერს	467,099	4,809	23,527	495,435

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(5,104)	(1,097)	(13,698)	(19,899)
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	(2,253)	-	-	(2,253)
დაფარული აქტივები	2,925	247	5,184	8,356
გადატანები პირველ სტადიაში	(3,540)	2,090	1,450	-
გადატანები მეორე სტადიაში	2,101	(4,010)	1,909	-
გადატანები მესამე სტადიაში	18	4,347	(4,365)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	2,533	(1,855)	(3,848)	(3,170)
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	(907)	(907)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	(1,074)	(440)	(5,918)	(7,432)
მოდიფიკაციებით გამოწვეული ცვლილება				
სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში	-	(11)	(15)	(26)
აღდგენები	-	-	(1,320)	(1,320)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	3,920	3,920
სავალუტო კურსის ცვლილება	(27)	(7)	(40)	(74)
2019 წლის 31 დეკემბერს	(4,421)	(736)	(17,648)	(22,805)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	411,278	6,146	16,251	433,675
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	301,533	5,107	4,699	311,339
დაფარული აქტივები	(204,620)	(3,279)	(5,052)	(212,951)
გადატანები მეორე სტადიაში	(4,434)	4,434	-	-
გადატანები მესამე სტადიაში	(7,237)	(3,464)	10,701	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1	1
აღდგენები	-	-	809	809
ჩამოწერილი თანხები	(4)	(2)	(6,917)	(6,923)
სავალუტო კურსის ცვლილება	2,670	25	49	2,744
2018 წლის 31 დეკემბერს	499,186	8,967	20,541	528,694

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(4,596)	(1,057)	(12,576)	(18,229)
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	(3,723)	5	(3,449)	(7,167)
დაფარული აქტივები	2,722	189	974	3,885
გადატანები მეორე სტადიაში	85	(85)	-	-
გადატანები მესამე სტადიაში	285	114	(399)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	324	(156)	(4,196)	(4,028)
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	(1)	(1)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული მოდელის და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	(191)	(103)	(158)	(452)
აღდგენები	-	-	(809)	(809)
ჩამოწერილი თანხები	4	2	6,917	6,923
სავალუტო კურსის ცვლილება	(14)	(6)	(1)	(21)
2018 წლის 31 დეკემბერს	(5,104)	(1,097)	(13,698)	(19,899)

ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები, რომლებიც დეპოზიტით არის უზრუნველყოფილი, პირველ სტადიას განეკუთვნება; 2019 და 2018 წლების განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი ცვლილებები არ მომხდარა. 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ფიზიკურ პირებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში, რომლებიც დეპოზიტებით არის უზრუნველყოფილი, მთლიანი საბალანსო ღირებულების ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>ფიზიკური პირების ანაზრით უზრუნველყოფილი სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	7,397
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	8,797
დაფარული აქტივები	(12,238)
სავალუტო კურსის ცვლილება	429
2019 წლის 31 დეკემბერს	4,385

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>ფიზიკური პირების ანაზრით უზრუნველყოფილი სესხები</i>	<i>პირველი სტადია</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9,234
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი აქტივები	4,386
დაფარული აქტივები	(6,316)
სავალუტო კურსის ცვლილება	93
2018 წლის 31 დეკემბერს	7,397

მოდისციცირებული და რესტრუქტურისებული სესხები

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ბანკი აღრიცხავს შემოსულობის ან ზარალის მოდიფიცირებას იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

მე-2 და მე-3 სტადიების აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ბანკის მიერ ცვლილებით გამოწვეული შესაბამისი ზარალით მოიცავდა სესხებს, რომელთა ამორტიზებული ღირებულება ცვლილებამდე 25,144 ლარს, ხოლო ცვლილებით გამოწვეული წმინდა შემოსულობა - 474 ლარი.

იმ სესხების მთლიანმა საბალანსო ღირებულებამ, რომლისთვისაც ზარალის რეზერვი შეიცვალა მოდიფიკაციის შემდეგ 12-თვიანი შეფასებით პერიოდის განმავლობაში 9.032 ლარი შეადგინა, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფისათვის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ამ მიზნით შემუშავებულია უზრუნველყოფის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრები და ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ კომერციული სესხებისათვის: უძრავი ქონება, სასაქონლო მატერიალური მარაგები, სავაჭრო დებიტორული დავალიანება და საბანკო გარანტიები და დეპოზიტები;
- ▶ საცალო სესხებისათვის - საბანკო დეპოზიტები, საცხოვრებელი ფართის გირაო, სასაქონლო მატერიალური მარაგები, საყოფაცხოვრებო აქტივები და მესამე მხარეთა თავდებობა.

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მოდერნიზირებული და რესტრუქტურირებული სესხები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის და გაუფასურებული (მე-3 სტადია) აქტივების საკრედიტო რისკის შემცირების მიმდინარე რეალური ღირებულების ანალიზი. უზრუნველყოფის საგნის დონიდან გამომდინარე, მე-3 სტადიის ზოგიერთ კრედიტს შესაძლოა არ ჰქონდეს ინდივიდუალური მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის მოსალოდნელი ღირებულება აღემატება დანაკარგებს დეფოლტის შემთხვევაში თუმცა, მესამე სტადიის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შესაძლოა აღემატებოდეს ქვემოთ ნაჩვენებ ოდენობებს.

	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის რეალური ღირებულება							დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	
	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	ფულადი სახსრები/ ფასიანი		ქონება	სხვა*	ნამეტი უზრუნველ-ყოფა	სულ უზრუნველ-ყოფა		რისკის ნეტო ოდენობა
		დეპოზიტები	ქაღალდები						
2019 წლის 31 დეკემბერი	46,797	26	-	53,003	23,583	(56,673)	19,939	26,858	24,227
სამომხმარებლო სესხები	23,528	26	-	8,692	710	(6,131)	3,297	20,231	17,649
კორპორატიული სესხები	20,303	-	-	35,998	21,832	(44,104)	13,726	6,577	5,646
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	2,966	-	-	8,313	1,041	(6,438)	2,916	50	932

	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის რეალური ღირებულება							დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	
	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	ფულადი სახსრები/ ფასიანი		ქონება	სხვა*	ნამეტი უზრუნველ-ყოფა	სულ უზრუნველ-ყოფა		რისკის ნეტო ოდენობა
		დეპოზიტები	ქაღალდები						
2018 წლის 31 დეკემბერი	36,237	22	2,516	55,367	19,943	(60,146)	17,702	18,535	17,904
სამომხმარებლო სესხები	20,541	22	-	11,009	475	(7,710)	3,796	16,747	13,697
კორპორატიული სესხები	13,516	-	2,516	39,441	18,681	(48,849)	11,789	1,726	3,073
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	2,180	-	-	4,917	787	(3,587)	2,117	62	1,134

* მოძრავი ქონება, მესამე მხარის გარანტიები და მოწყობილობები

2019 წლის განმავლობაში ბანკის მიერ დასაკუთრებულმა უზრუნველყოფამ (მიწა და შენობა-ნაგებობები) დასაკუთრების მომენტში არსებული თვითღირებულებით შეადგინა 8,350 ლარი (2018 წ.: 4,774 ლარი), რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც საინვესტიციო ქონება და სასაქონლო-მატერიალური მარაგები დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ღირებულებით 1,571 ლარი და 6,779 ლარი (შესაბამისი თანმიმდევრობით) (2018 წ.: 456 ლარი და 4,318 ლარი). იხილეთ მე-11 და მე-14 შენიშვნები.

ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა რეგულირდება შესაბამისი პროცედურებით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების კონცენტრაცია

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სესხების კონცენტრაცია ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე შეადგენდა 219,127 ლარს, ანუ მთლიანი სასესხო პორტფელის 18.46%-ს (2018 წ.: 196,549 ლარი, ანუ 17.45%). აღნიშნული სესხებისათვის შეიქმნა რეზერვი 1,267 ლარის (2018 წ.: 1,822 ლარი) ოდენობით.

კლიენტებზე გაცემულ მთლიან სესხებში შედის ერთი მსესხებლის მიმართ გაცემული 28,112 ლარის კრედიტის ოდენობა, რაც მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 2.37%-ს შეადგენს (2018 წ.: 24,367 ლარი, ანუ 2.16%), რასაც ერიცხება წლიური 11.5% და ვადა ეწურება 2028 წლის ივნისში (2018 წ.: ყოველწლიური საპროცენტო განაკვეთი 7.5%-ის ოდენობით და ვადა 2028 წლის ივნისამდე).

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების კონცენტრაცია (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხები კლიენტების ტიპების მიხედვით:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
მეწარმე იურიდიული პირები	679,163	589,326
ფიზიკური პირები	499,820	536,091
სახელმწიფო ორგანიზაციები	7,813	750
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	1,186,796	1,126,167

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების (რომლებიც ძირითადად საქართველოშია გაცემული) განაწილება დარგების მიხედვით:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ფიზიკური პირები	499,820	536,092
ვაჭრობა და მომსახურება	342,951	280,504
წარმოება	86,788	68,766
სოფლის მეურნეობა და საკვები პროდუქტების გადამამუშავება	71,551	52,739
ენერჯეტიკა	50,439	38,877
ფინანსური	36,911	35,228
უმრავი ქონების მშენებლობა	27,653	29,023
ტრანსპორტი და ტელეკომუნიკაციები	14,697	35,831
სხვა	55,986	49,107
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	1,186,796	1,126,167

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	91,512	94,007
საქართველოს ეროვნული ბანკის სახაზინო თამასუქები	9,931	9,094
კორპორაციული ობლიგაციები	19,510	11,770
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(311)	(344)
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	120,642	114,527
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.		
კორპორაციული აქციები	54	54
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.	54	54
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	120,696	114,581

ყველა სავალო ფასიანი ქაღალდი ამორტიზებული ღირებულებით პირველ სტადიას განეკუთვნება. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეადგენდა 311 ლარს (2018 წ.: 344 ლარი), ხოლო ცვლილება წლის განმავლობაში არაარსებითი იყო.

10. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა 2019 და 2018 წლებში ასეთია:

	მიწა და შენობა-ნაგებობები	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო ტექნიკა	ავტო და საოფისე ტექნიკა	კომუნალური სისტემები და მასთან დაკავშირებული მოწყობილობები	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	სულ
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	26,336	11,899	10,591	1,938	1,906	2,980	55,650
შესყიდვები	3,024	2,432	583	-	638	237	6,914
გადატანა საინვესტიციო ქონებიდან (მე-11 შენიშვნა)	4,250	-	-	-	-	-	4,250
გასხვისება და ჩამოწერა	(6,527)	(1,452)	(1,382)	-	(470)	(25)	(9,856)
გადაფასების ეფექტი	6,087	-	-	-	-	(1,301)	4,786
2018 წლის 31 დეკემბერი	33,170	12,879	9,792	1,938	2,074	1,891	61,744
შესყიდვები	294	2,054	823	-	112	1,296	4,579
გადატანა საინვესტიციო ქონებიდან (მე-11 შენიშვნა)	580	-	-	-	-	-	580
გასხვისება და ჩამოწერა	(682)	(896)	(491)	-	(198)	(93)	(2,360)
2019 წლის 31 დეკემბერი	33,362	14,037	10,124	1,938	1,988	3,094	64,543
დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	(1,085)	(9,357)	(8,006)	(432)	(1,337)	(783)	(21,000)
ცვეთის დანარიცხი	(513)	(1,521)	(836)	(68)	(247)	(528)	(3,713)
გასხვისება და ჩამოწერა	338	1,453	1,303	-	470	10	3,574
გადაფასების ეფექტი	1,260	-	-	-	-	1,301	2,561
2018 წლის 31 დეკემბერი	-	(9,425)	(7,539)	(500)	(1,114)	-	(18,578)
ცვეთის დანარიცხი	(619)	(1,689)	(713)	(68)	(310)	(601)	(4,000)
გასხვისება და ჩამოწერა	5	896	474	-	176	49	1,600
2019 წლის 31 დეკემბერი	(614)	(10,218)	(7,778)	(568)	(1,248)	(552)	(20,978)
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერი	25,251	2,542	2,585	1,506	569	2,197	34,650
2018 წლის 31 დეკემბერი	33,170	3,454	2,253	1,438	960	1,891	43,166
2019 წლის 31 დეკემბერი	32,748	3,819	2,346	1,370	740	2,542	43,565

ბანკის ქონება ბოლოს შეფასდა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. შემფასებელი არის ასეთი ტიპის ძირითადი საშუალებების შეფასების სპეციალისტი. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან. საბაზრო მიდგომა გამოიყენებოდა რეალური ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, მიღებული ღირებულების დასამოწმებლად გამოყენებულია შემოსავლის მეთოდი, როდესაც არ არსებობდა მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია. ბანკის ქონების რეალური ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 25-ე შენიშვნაში.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების შედეგად, მათი ღირებულება გაიზარდა 7,347 ლარით, საიდანაც 7,559 ლარი აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში, ხოლო 211 ლარის ოდენობით ზარალი - სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასება რომ არ მომხდარიყო, თავდაპირველი თვითღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იქნებოდა 29,123 ლარი (2018 წ.: 30,072 ლარი), ხოლო დარიცხული ცვეთა შეადგენდა 7,849 ლარს (2018 წ.: 7,308 ლარი).

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექსპლუატაციაში მყოფი, მაგრამ სრულად გაცვეთილი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება შეადგენდა 15,177 ლარსა და 12,290 ლარს, შესაბამისად.

11. საინვესტიციო ქონება

	2019	2018
საწყისი ნაშთი 1 იანვრის მდგომარეობით	20,271	24,556
შესყიდვები	1,571	456
გასვლები	(3,490)	(1,660)
ძირითად საშუალებებზე გადაკლასიფიცირებული (მე-10 შენიშვნა)	(580)	(4,250)
რეკლასიფიცირებული დასაკუთრებული უზრუნველყოფის სასაქონლო-მატერიალური მარაგებიდან	607	-
გადაფასებიდან მიღებული შემოსულობა	310	1,169
საბოლოო ნაშთი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	18,689	20,271

საინვესტიციო ქონება არის მიწისა და შენობებისგან შემდგარი უძრავი ქონება, რომელიც ბანკმა მიიღო დაუფარავი სესხების უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრებით. იხილეთ მე-8 შენიშვნა.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულება. შემფასებელი არის ასეთი ტიპის ქონების შეფასების სპეციალისტი. რეალური ღირებულება არის ის თანხა, რომლითაც შეფასების დღეს შეიძლება აქტივი გაიყვალოს საქმის მცოდნე და გარიგების მოსურნე მხარეებს შორის „გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით“ შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის სტანდარტების შესაბამისად.

საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულება განისაზღვრა ბაზრის მონაცემების საფუძველზე. საბაზრო მეთოდი გამოვიყენეთ რეალური ღირებულების განსაზღვრად.

12. გადასახადები

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში შევიდა ცვლილებები მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებსთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 27 დეკემბერს ბანკებისთვის ცვლილების ეფექტური თარიღი 2023 წლის 1 იანვრით შეიცვალა. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

ბოლო ცვლილების ძალაში შესვლის შემდეგ, ბანკმა გადაიანგარიშა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადააფასა მისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები, 2023 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდისთვის და შესაბამისად აღიარა გადავადებული საგადასახადო ხარჯი 2018 წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. ბასს (IAS) 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ თანახმად, ბანკმა გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია ცვლილების ამოქმედების პერიოდებში.

2019 და 2018 წლებში ბანკის მოგება იბეგრება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის ხარჯის შედარება ასეთია:

12. გადასახადები (გაგრძელება)

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს:

	2019	2018
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	(978)	(2,326)
გადავადებული საგადასახადო ხარჯი - დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება.	(1,363)	(1,482)
მინუს: სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული გადავადებული გადასახადი	-	73
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(2,341)	(3,735)

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოგების გადასახადის განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2019	2018
მოგება/(ზარალი) მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე	32,096	30,684
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	(4,814)	(4,603)
გამოუქვითავი ხარჯები	(23)	(563)
შემოსავლები, რომლებიც არ ექვემდებარება დაბეგვრას, შემცირებული საგადასახადო მიზნებისათვის აღიარებული შემოსავლებით	2,496	2,073
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	-	(642)
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(2,341)	(3,735)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში შემდეგია:

გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება						
	2017	ბელახალი შეფასება (ფასს (IFRS) 9) მოგება-ზარალის ანგარიშგება	პირდაპირ სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშში	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2018	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2019
გაუფასურების რეზერვი და სხვა დანაკარგების ანარიცხები	-	81	-	(8)	73	(14)	59
ფინანსური ინსტრუმენტების კორექტირება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების შესაბამისად	1,366	-	-	1,435	2,801	(729)	2,072
დარიცხული ხარჯი	1,360	-	-	28	1,388	(82)	1,306
სხვა	27	-	-	(5)	22	(6)	16
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	2,753	81	-	1,450	4,284	(831)	3,453
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი							
სესხების გაუფასურების რეზერვი	(1,264)	17	-	(2,537)	(3,784)	(528)	(4,312)
ძირითადი საშუალებები	(175)	-	(73)	(275)	(523)	(13)	(536)
გაუფასურების რეზერვი და სხვა დანაკარგების ანარიცხები	(125)	3	-	(47)	(169)	46	(123)
ფინანსური ინსტრუმენტების კორექტირება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების შესაბამისად	-	-	-	-	-	(37)	(37)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(1,564)	20	(73)	(2,859)	(4,476)	(532)	(5,008)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივები/ (ვალდებულებები)	1,189	101	(73)	(1,409)	(192)	(1,363)	(1,555)

(ათას ლარში)

13. საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი) და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		(1)	-	-	(1)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	8	1,289	953	(2,141)	101
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		(32)	-	-	(32)
სხვა ფინანსური აქტივები		(60)	-	93	33
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)		1,196	953	(2,048)	101
ფინანსური გარანტიები		100	5	1	106
სასესხო ვალდებულებები		(397)	-	-	(397)
აკრედიტივები		2	-	-	2
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები		(295)	5	1	(289)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		9	-	-	9
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	8	296	(510)	(7,850)	(8,064)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		24	-	-	24
სხვა ფინანსური აქტივები		2	-	-	2
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)		358	(510)	(7,850)	(8,002)
ფინანსური გარანტიები		(32)	(5)	-	(37)
სასესხო ვალდებულებები		182	1	-	183
აკრედიტივები		83	-	-	83
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხების შემობრუნება		233	(4)	-	229

გაუფასურების რეზერვის და ანარიცხების დინამიკა ასეთია:

	<i>იურიდიული სარჩევები</i>
2018 წლის 1 იანვარი	(102)
უკუსვლით გატარება (დარიცხვა)	204
ჩამოწერები	-
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	(102)
2018 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბერი	-

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ფინანსური აქტივები		
წარმოებული ფინანსური აქტივები	9,559	87
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება ფულადი გადარიცხვებით	3,405	3,145
დებიტორული დავალიანება სადაზღვევო კომპანიებისგან	-	2,509
სხვა	227	160
სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(84)	(144)
ფინანსური აქტივები, სულ	13,107	5,757
არაფინანსური აქტივები		
არამატერიალური აქტივები	10,614	8,330
დასაკუთრებული უზრუნველყოფის სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	10,099	7,303
წინასწარ გაწეული ხარჯები	3,308	3,679
გადახდილი ავანსები	1,682	1,085
წინასწარ გადახდილი საოპერაციო გადასახადები	395	360
ხელმისაწვდომი სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	194	357
სხვა	269	422
არაფინანსური აქტივები, სულ	26,561	21,536
სხვა აქტივები	39,668	27,293

მოთხოვნა სადაზღვევო კომპანიის მიმართ წარმოადგენს ბანკის მოთხოვნას გასულ აქტივზე 2018 წლის 31 დეკემბერს. მოთხოვნა დაიფარა და ის სრულად დაფარა სადაზღვევო კომპანიამ 2019 წლის 26 თებერვალს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული ზარალი და ანაზღაურების შემოსულობა აღიარებულია ნეტო საფუძველზე, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

არამატერიალური აქტივების მოძრაობა 2019 და 2018 წლების განმავლობაში ასეთი იყო:

	<i>არამატერიალური აქტივები</i>
თვითღირებულებით	
2017 წლის 31 დეკემბერი	11,547
შესყიდვები	1,491
2018 წლის 31 დეკემბერი	13,038
შესყიდვები	3,999
2019 წლის 31 დეკემბერი	17,037
აკუმულირებული ამორტიზაცია და გაუფასურება	
2017 წლის 31 დეკემბერი	(3,364)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (23-ე შენიშვნა)	(1,344)
2018 წლის 31 დეკემბერი	(4,708)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (23-ე შენიშვნა)	(1,715)
2019 წლის 31 დეკემბერი	(6,423)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
2018 წლის 31 დეკემბერი	8,330
2019 წლის 31 დეკემბერი	10,614

საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ყველა ფინანსური აქტივი პირველ სტადიას განეკუთვნება და წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
ფინანსური ვალდებულებები		
საიჯარო ვალდებულება	10,143	-
დარიცხული პრემია	7,421	7,926
ანგარიშსწორება პლასტიკური ბარათებით	1,951	2,109
დარიცხული ხარჯი	1,408	1,872
დარიცხული გამოუყენებელი შვებულება	1,076	1,040
გარეზერვაციული ვალდებულებების ჩანაცვლების თვითღირებულების ანარიცხები	706	416
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება ფულადი გადარიცხვებით	534	3,444
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	24	8,769
სხვა	300	456
სულ ფინანსური ვალდებულებები	23,563	26,032
არაფინანსური ვალდებულებები		
მიღებული ავანსები	2,113	785
ბანკის აქციონერებისათვის გადასახდელი დივიდენდები	1,062	1,068
სულ არაფინანსური ვალდებულებები	3,175	1,853
სხვა ვალდებულებები	26,738	27,885

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავდა უცხოური ვალუტის ფორვარდულ და სვოპ ოპერაციებს, რომლებიც რეალური ღირებულების იერარქიებში მიეკუთვნებოდა მეორე დონეს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები შეფასებულია შეფასების მეთოდით, რომელიც იყენებს აქტიური ბაზრის მონაცემებს. გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპ მოდელს, მიმდინარე ღირებულების გამოთვლის გამოყენებით. მოდელი შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავს შემდეგს:

	2019				2018			
	პირობითი თანხა		რეალური ღირებულებები		პირობითი თანხა		რეალური ღირებულებები	
	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება
სავალუტო ხელშეკრულებები								
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	294,196	281,741	9,559	24	143,616	141,983	87	8,769
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	294,196	281,741	9,559	24	143,616	141,983	87	8,769

15. ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ

	2019	2018
ვადიანი ანაზრები და სესხები	19,443	31,586
მშობელი ბანკისგან მიღებული სახსრები	13,380	95,649
მიმდინარე ანგარიშები	2,480	1,200
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	35,303	128,435

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა იყო 2021 ლიწ ივნისი (2018 წ.: 2019 წლის აგვისტოდან 2021 წლის ივლისამდე) და მათზე ვრცელდებოდა წლიური საპროცენტო განაკვეთი 7.11% (2018 წ.: 3.31%-იდან 7.12%-მდე).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვადიან ანაზრებსა და სესხებს ვადა ეწურებოდა 2020 წლის იანვარში (2018 წ.: ვადიანი ანაზრებისა და სესხების დაფარვის ვადები მერყეობდა 2019 წლის იანვრიდან 2019 წლის ნოემბრამდე), ხოლო წლიური საპროცენტო განაკვეთი 1%-დან 9,2%-მდე იყო (2018 წ.: 1%-დან 7.1%-მდე).

16. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე

	2019	2018
ფიზიკური პირები		
მიმდინარე/მოთხოვნამდე ანგარიშები	96,912	102,641
ვადიანი ანაზრები	337,739	289,552
სულ ვალდებულებები ფიზიკურ პირთა წინაშე	434,651	392,193
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	25,148	19,460
ვადიანი ანაზრები	1,846	4,702
სულ ვალდებულებები სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციების წინაშე	26,994	24,162
მეწარმე იურიდიული პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	446,659	457,045
ვადიანი ანაზრები	167,150	132,163
სულ ვალდებულებები მეწარმე იურიდიული პირების წინაშე	613,809	589,208
სულ ვალდებულებები იურიდიულ პირთა წინაშე	640,803	613,370
სულ ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	1,075,454	1,005,563
გაცემული სესხების აუთენტიკაციის ნაწილის უზრუნველყოფა	212	427
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა	21,275	12,523
აკრედიტივების უზრუნველყოფა	54	5,609
აკრედიტივების, აუთენტიკაციის სესხისა და გაცემული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფულის მთლიანი ოდენობა	21,541	18,559
ანგარიშსწორების ოპერაციების უზრუნველყოფა	1,014	1,155

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის 275,577 ლარის ოდენობის ვალდებულებები კლიენტების მიმართ (25.62%) მოდიოდა ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მეანაზრეზე (2018 წ.: 277,784 ლარი (27.62%).

16. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე (გაგრძელება)

კლიენტთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით შემდეგია:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ფიზიკური პირები	434,651	392,193
ვაჭრობა და მომსახურება	179,671	169,109
ენერჯეტიკა	128,861	177,048
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	118,905	61,065
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	83,044	75,851
უმრავი ქონების მშენებლობა	38,979	47,980
წარმოება	33,868	39,266
სახელმწიფო	26,995	24,162
განათლება	9,629	9,213
სოფლის მეურნეობა	4,984	2,342
სხვა	15,867	7,334
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,075,454	1,005,563

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავდა შემდეგს:

<i>სადეპოზიტო სერთიფიკატები</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ფასდაკლების სერთიფიკატები	67,394	40,804
კუპონური სერთიფიკატები	18,424	10,203
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	85,818	51,007

2016 წლის ივლისიდან ბანკმა დაიწყო სადეპოზიტო სერთიფიკატების გამოშვება. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სადეპოზიტო სერთიფიკატები მოიცავდა დისკონტირებულ სადეპოზიტო სერთიფიკატებს, რომელთა ვადაც 2020 წლის იანვრიდან 2024 წლის ოქტომბრამდე მერყეობდა (2018 წ.: 2019 წლის იანვრიდან 2023 წლის დეკემბრამდე), ხოლო კუპონური სადეპოზიტო სერთიფიკატების ვადა - 2020 წლის იანვრიდან 2024 წლის დეკემბრამდე (2018 წ.: 2019 წლის იანვრიდან 2023 წლის ოქტომბრამდე).

დასაშვებია სადეპოზიტო სერთიფიკატების თავისუფლად გადაყიდვა ან მესამე მხარისთვის სხვაგვარად გადაცემა ბანკისათვის წინასწარი შეტყობინების გარეშე.

18. სხვა ნასესხები სახსრები

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
მშობელი ბანკისგან ნასესხები სახსრები	68,175	70,221
სებ-ისგან ნასესხები სახსრები	45,057	48,365
საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისგან ნასესხები სახსრები	4,816	8,549
სახელმწიფო ორგანოებისგან ნასესხები სახსრები	682	965
სხვა ნასესხები სახსრები	118,730	128,100

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან ნასესხები სახსრების დაფარვის ვადები მერყეობდა 2019 წლის აპრილიდან 2022 წლის მაისამდე (2018 წ.: 2019 წლის ივლისიდან 2022 წლის მაისამდე), ხოლო წლიური საპროცენტო განაკვეთი 3.21%-დან 7.45% მდე (2018 წ.: 3.21%-დან 6.28% მდე). იხილეთ 27-ე შენიშვნა.

18. სხვა ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ისგან მიღებული 45,057 ლარის ნასესხები სახსრები (2018 წ.: 48,365 ლარი), რომელთა უზრუნველყოფის საგანი იყო საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ფასიანი ქაღალდები მთლიანი ნომინალური ღირებულებით 27,000 ლარი (2018 წ.: 33,248 ლარი), ხოლო კლიენტებზე გაცემული სესხები მთლიანი ნომინალური ღირებულებით 24,302 ლარი (2018 წ.: 21,020 ლარი) უზრუნველყოფის სახით იყო დაგირავებული. ნასესხები სახსრების ვადები იწურება 2020 წლის იანვარში (2018 წ.: 2019 წლის იანვარში) და მათ ერიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 9.21%-ის ოდენობით (2018 წ.: 7%-დან 7.13%-მდე).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისგან ნასესხები სახსრები მოიცავდა აშშ დოლარსა და ევროში მოზიდული თანხებს, რომელთა დაფარვის ვადები მერყეობდა 2020 წლის იანვრიდან 2032 წლის დეკემბრამდე (2018 წ.: 2020 წლის იანვრიდან 2032 წლის დეკემბრამდე), ხოლო საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრებოდა ლიბორ + 5%-ით და ერთ კრედიტს, რომლის წლიური განაკვეთი იყო 0.75% (2018 წ.: ლიბორ + 5% და ერთი სესხი წლიური საპროცენტო განაკვეთით 0.75%).

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სახელმწიფო ორგანიზაციებიდან ნასესხები სახსრები მოიცავდა საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდისგან ენერგოსექტორის კომპანიების დაფინანსებისთვის მიღებულ თანხებს. ნასესხები თანხები გამოხატულია ევროში, მათი წლიური საპროცენტო განაკვეთია 3% (2018 წ.: 3%), ხოლო დაფარვის ვადა – 2021 წლის ნოემბერი (2018 წ.: 2021 წლის ნოემბერი).

19. კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

ნებადართული და მთლიანად განაღებული ჩვეულებრივი აქციების მოძრაობა ასეთია:

	ნებადართული აქციების რაოდენობა	განაღებული კაპიტალის აქციების რაოდენობა	ნომინალური ოდენობა, ლარში
2017 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008
2018 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008
2019 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008

ბანკის საწესდებო კაპიტალში აქციონერთა მიერ შენატანი ხორციელდებოდა ლარში, შესაბამისად, კაპიტალი უნდა განაწილდეს დივიდენდის ან სხვა სახით მხოლოდ ლარში.

უვალო სუბორდინირებული სესხი

2016 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მიიღო 300 მილიონი რუბლის უვალო სუბორდინირებული სესხი. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უვალო სუბორდინირებული სესხის საბალანსო ღირებულება იყო 13,926 ლარი (2018.: 11,575 ლარი). 2019 წლის განმავლობაში ბანკმა გადაიხადა პროცენტი 1,206 ლარის ოდენობით (2018 წელს ბანკს პროცენტი არ გადაუხდია). უვალო სუბორდინირებულ სესხს ვადა არ აქვს განსაზღვრული და ბანკს აქვს მისი გამოსყიდვის საშუალება. კუპონის განაკვეთი შედგება რუსეთის ცენტრალური ბანკის ძირითად განაკვეთს + 2.5%-ისგან. ბანკს უპირობო უფლება აქვს, საკუთარი შეხედულებისამებრ გააუქმოს საპროცენტო გადახდები გადახდის თარიღამდე სესხის გამცემისთვის შეტყობინების გაგზავნით.

თუ ბანკის ჩვეულებრივი პირველი რიგის კაპიტალის (CET1) კოეფიციენტი შემცირდებოდა ხელშეკრულებაში მითითებულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით, პირობითი სუბორდინირებული სესხი საპროცენტო გადახდებით უნდა ჩამოიწეროს ჩვეულებრივი პირველი რიგის კაპიტალის მოთხოვნის აღდგენისთვის საჭირო ოდენობით, რომელიც ხელშეკრულებაშია მითითებული.

(ათას ლარში)

19. კაპიტალი (გაგრძელება)

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილება შეიძლება გამოცხადდეს ბანკის აქციონერებისთვის წმინდა მოგებიდან, რომელიც მოცემულია ბანკის მიერ სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ არაკონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. სებ-ი უნდა იყოს ინფორმირებული დივიდენდების გამოცხადების შესახებ. იმ შემთხვევაში თუ კომერციული ბანკი არღვევს სებ-ის სარეგულაციო მოთხოვნებს, მას აქვს უფლება შეაჩეროს ან აკრძალოს დივიდენდების გაცემა.

2018 და 2019 წლებში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა.

20. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

2019 წელი ხასიათდებოდა ზომიერი ეკონომიკური ზრდით, რომელიც განიცადეს განვითარებულმა და განვითარებადმა ქვეყნებმა დაბალი ეკონომიკური აქტივობის გამო. 2019 წელს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა განაგრძო კომერციული ბანკების მიმართ ფიზიკური პირების დაკრედიტებაზე მოთხოვნების გამკაცრება. ახალმა უფრო მკაცრმა მოთხოვნებმა გამოიწვია ბანკის საოპერაციო გარემოს ცვლილება, რითაც შენედა საცალო სასესხო პორტფელის ზრდის განაკვეთი. ეროვნული ვალუტა გაუფასურდა უცხოურ ვალუტებთან მიმართებაში (ლარის 7.14%-იანი გაუფასურება აშშ დოლართან მიმართებაში 2019 წლის განმავლობაში), რამაც ხელი შეუწყო ინფლაციის განაკვეთის ზრდას.

აღწერილი ტენდენციების გარდა, საქართველოს მთლიანი მიკროეკონომიკური პარამეტრებმა დადებითი ტენდენცია უჩვენა. სესხების გაცემის და ფულადი გზავნილების ზრდამ 2019 წელს მშპ-ს მაღალი ზრდის ტენდენცია უჩვენა. ექსპორტი გაიზარდა, რამაც გამოიწვია სავაჭრო დეფიციტის კლება. ყოველივე ეს ხელს უწყობს ბანკის მყარ ზრდას.

კანონმდებლობა

დროდადრო, საქმიანობის ჩვეულებრივი მსვლელობისას ბანკის წინააღმდეგ ხდება სარჩელის აღძვრა. ანგარიშგების დღისთვის ბანკის მიღებული ჰქონდა რამდენიმე სასარჩელო მოთხოვნა. ამასთან, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაძლოა მოხდეს რესურსების გადინება, შესაბამისად წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში ამისათვის შესაბამისი რეზერვი არ გამოყოფილა. იხილეთ მე-14 შენიშვნა.

31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გაცემული გარანტიები	75,960	74,606
გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი	89,602	69,688
კრედიტის გაცემასთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებები	267	1,613
აკრედიტივები	54	5,607
პირობითი ფინანსური ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვითვამდე)	165,883	151,514
გამოკლებული – გაცემული აკრედიტივების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული, აუთვისებელი სესხი და გაცემული გარანტიები (მე-16 შენიშვნა)	(21,541)	(18,559)
პირობითი ფინანსური ვალდებულებები	144,342	132,955

ვალდებულებები უმეტესად 1-ელ სტადიას განეკუთვნება. წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი მოძრაობები არ მომხდარა.

(ათას ლარში)

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან	12,401	11,438
საკომისიო გარანტიებიდან და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებებიდან	2,208	2,523
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებიდან	1,443	1,848
სხვა	255	239
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	16,307	16,048
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან	(9,745)	(8,771)
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებიდან	(1,421)	(1,713)
საკომისიო გარანტიებიდან და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებებიდან	(330)	(348)
სხვა	(16)	(16)
საკომისიო ხარჯი	(11,512)	(10,848)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	4,795	5,200

22. სხვა შემოსავალი

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
სესხის პირობების დარღვევების შედეგად მიღებული ჯარიმები	4,687	4,427
ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის კამპანიაზე დანახარჯების ანაზღაურება	948	356
დეპოზიტების ვადაზე ადრე გატანის შედეგად მიღებული ჯარიმები	676	789
სადაზღვევო კომპანიების მიერ ანაზღაურებული ზარალი	265	-
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	167	178
ძირითადი საშუალების რეალიზაციით მიღებული შემოსულობა	166	5,488
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ვადაზე ადრე გატანის შედეგად მიღებული ჯარიმები	3	1,207
სხვა	675	666
სხვა შემოსავალი	7,587	13,111

(ათას ლარში)

23. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ხელფასები	27,104	27,588
ბონუსები და პრემიები	11,041	11,530
დადგენილ-შენატანიანი საპენსიო ხარჯი	583	-
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	38,728	39,118
მარკეტინგი და რეკლამა	2,217	2,405
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია (მე-14 შენიშვნა)	1,715	1,344
პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერა	1,703	1,563
კომუნიკაციები	1,112	993
საოფისე მარაგები	981	990
ძირითადი საშუალებების ტექნიკური მომსახურებისა და შეკეთების ხარჯი	977	1,139
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურება	969	1,390
კომუნალური მომსახურება	822	950
წარმომადგენლობითი ხარჯები	817	939
იჯარა და ქირა	656	3,798
საოპერაციო გადასახადები	627	627
დაზღვევა	385	159
სამივლინებო ხარჯები	380	433
საბარათე ოპერაციებთან დაკავშირებული სხვა ხარჯები	362	477
პროფესიული მომსახურების ხარჯები	339	430
დაცვა-უსაფრთხოება	114	122
საქველმოქმედო საქმიანობა	65	74
ძირითადი საშუალებების გაუფასურების ხარჯი	59	34
ზარალი ძირითადი საშუალებების გადაფასების შედეგად	-	211
სხვა	948	714
სხვა საოპერაციო ხარჯები	15,248	18,792

აუდიტორის გასამრჯელო

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2019 და 2018 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
გასამრჯელო X კომპანიის X 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	142	164
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	107	142
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	6	419
სულ გასამრჯელო	255	725

ბანკის წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებით აუდიტორებისთვის გადასახდელი თანხები მოიცავდა 8 ლარს (2018 წ.: 8 ლარი), ხოლო სხვა პროფესიონალურ მომსახურებებთან დაკავშირებით ბანკს დავალიანება არ აქვს (2018 წ.: 210 ლარი), დღგ-ს გამოკლებით.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა

რისკი წარმოადგენს საბანკო საქმიანობების შემადგენელ ნაწილს და ის იმართება იდენტიფიკაციის, შეფასების, მონიტორინგის, რისკების კონტროლის და რისკის მართვის სხვა ზომების უწყვეტი პროცესით. ბანკის რისკის პოზიცია მოიცავს საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო და საოპერაციო რისკებს.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიც არის გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკების მართვის სტრუქტურა

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო რისკების მართვა და ზედამხედველობა ასევე ხორციელდება ბანკის დამოუკიდებელი ორგანოების მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე.

2019 წელს სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეიქმნა რისკების კომიტეტი, რომლის შემადგენლობაში შედის სამეთვალყურეო საბჭოს სამი წევრი. რისკების კომიტეტი განიხილავს ბანკის რისკების მართვის საკითხებს, რომელიც განსაზღვრულია მარეგულირებელი დოკუმენტებით და მისი დებულებით.

დირექტორთა საბჭო

დირექტორატი პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო პროცესის ხელმძღვანელობაზე ბანკში. 2019 წელს დირექტორატთან შეიქმნა რისკ-მენეჯმენტის კომიტეტი, რომელსაც აკისრია საერთო პასუხისმგებლობა, ჩამოაყალიბოს რისკების მართვის სტრატეგია და დანერგოს მასთან დაკავშირებული პრინციპები, წესები, პოლიტიკა და შეზღუდვები. რისკ-მენეჯმენტის კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკის პოლიტიკის შემუშავებაზე და პრინციპების, რისკების ჩარჩოს, პოლიტიკებისა და ლიმიტების იმპლემენტაციაზე. ის პასუხისმგებელია რისკების ფუნდამენტალურ საკითხებზე, ასევე მართავს და აკონტროლებს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი უზრუნველყოფს საბაზრო რისკების, ლიკვიდობის რისკისა და ბანკის აქტივ-პასივების მართვის საკითხებზე გადაწყვეტილებების მიღებას.

რისკების მართვის დეპარტამენტი (რისკის დეპარტამენტი) პასუხისმგებელია რისკებთან დაკავშირებული პროცედურების დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე რისკების კონტროლის პროცესის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით. 2019 წლის ბოლოსთვის რისკის დეპარტამენტი შემდეგი განყოფილებებისგან შედგებოდა:

- ▶ კონსოლიდირებული რისკის ანალიზის განყოფილება;
- ▶ კორპორატიული საკრედიტო რისკის განყოფილება;
- ▶ საცალო საკრედიტო რისკის განყოფილება;
- ▶ საბაზრო რისკების განყოფილება;
- ▶ საოპერაციო რისკების განყოფილება;
- ▶ უზრუნველყოფის საგნის შეფასებისა და მონიტორინგის ჯგუფი;
- ▶ საკრედიტო გარიგებების მონიტორინგის ჯგუფი.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

კომპლანენსის განყოფილება

კომპლანენსის ქვედანაყოფი ზედამხედველობას უწევს ბანკის პროცედურების შესაბამისობას რისკების პრინციპებთან, პოლიტიკასთან და ლიმიტებთან. თითოეულ ბიზნეს ბანკს აქვს დეცენტრალიზებული სტრუქტურული ერთეული, რომელიც პასუხისმგებელია რისკების დამოუკიდებელ კონტროლზე, მათ შორის ლიმიტების დარღვევის რისკის მართვაზე და ახალი პროდუქციისა თუ ტრანზაქციის რისკების შეფასებაზე. აღნიშნული დეპარტამენტი ასევე უზრუნველყოფს რისკების სრულყოფილ ასახვას რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემებში.

ხაზინა

ბანკის ხაზინა პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვაზე. ასევე, ხაზინის ძირითად მოვალეობას წარმოადგენს ბანკის დაფინანსებისა და ლიკვიდურობის რისკის მართვა.

შიდა აუდიტი

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს ყოველწლიურად მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და შედეგებსა და რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის მეშვეობით მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ბანკი რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, რომელიც წარმოადგენს სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე პროგნოზირებულ რეალურ ზარალს. მეთოდი გულისხმობს ისტორიულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით მიღებული ალბათობის გამოყენებას, რომლებიც კორექტირებულია ეკონომიკური გარემო პირობების გასათვალისწინებლად. ბანკი განიხილავს ყველაზე პესიმისტური სცენარის შესაძლო შედეგებსაც, რაც შეიძლება განვითარდეს ისეთ უკიდურეს შემთხვევაში, რომელთა დადგომაც ჩვეულებრივ ნაკლებად სავარაუდოა.

სხვადასხვა ბიზნეს განყოფილებიდან მიღებული ინფორმაციის შემოწმება და დამუშავება ხდება იმისათვის, რომ მოხდეს ადრეულ სტადიაზე რისკების იდენტიფიცირება, ანალიზი და კონტროლი. ეს ინფორმაცია წარედგინება დირექტორთა საბჭოს, აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს და რისკების მართვის კომიტეტს, ასევე თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელს. ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკს, საკრედიტო საპროგნოზო მაჩვენებლებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და რისკის სტრუქტურაში ცვლილებებს. ყოველთვიურად მზადდება დეტალური ანგარიში, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას დარგის, მომხმარებლის და გეოგრაფიული რისკების შესახებ. რისკების მართვის განყოფილება ყოველთვიურად აფასებს სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ადეკვატურობას.

ყოველდღიურად დირექტორთა საბჭოს და ბანკის სხვა შესაბამის თანამშრომლებს წარედგინება ინფორმაცია ლიკვიდურობის შესახებ.

რისკის შემცირება

რისკების მართვის ფარგლებში, ბანკი იყენებს სხვადასხვა მიტიგაციის ინსტრუმენტს რისკების სამართავად, მათ შორის საკრედიტო რისკების შესამცირებლად უზრუნველყოფის საგნის გამოყენების ჩათვლით (დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ ქვემოთ).

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის ბანკის მიერ ზარალის მიღების რისკი მისი კლიენტების ან მონაწილე მხარეების მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარისთვის და ეწევა რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ბანკი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ამ თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება შესაბამისი ხელშეკრულების პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება, ურთიერთგაქვითვის და უზრუნველყოფის ხელშეკრულებებით ამ რისკების შემცირების ეფექტამდე.

თუ ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია რეალური ღირებულებით, საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მიმდინარე საკრედიტო რისკის დონეს და არა მაქსიმალურ დონეს, რომელიც მომავალში შეიძლება წარმოიშვას ღირებულების შეცვლის შედეგად.

გაუფასურების შეფასება

ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (Expected Credit Loss – ECL) გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც მოელის საწარმო. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

- PD დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესავსებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
- EAD დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების (რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია) მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.
- LGD დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზო ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 სტადიებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

- სტადია 1: სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
- სტადია 2: როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან. მეორე სტადიაზე გადასვლის მნიშვნელოვანი კრიტერიუმები: საანგარიშგებო თარიღში ბანკის სესხის ძირითადი თანხის და/ან პროცენტის ვალდებულების ვადაგადაცილებული თანხა, ასევე სხვა სახელშეკრულებო ვალდებულებები ნებისმიერ კონტრაქტის ინსტრუმენტზე, რომლებსაც აქვთ 31-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება; შიდა რეიტინგის 5-ზე მეტი ნიშნულით კლება A-რეიტინგისთვის, 4 ნიშნულზე მეტი კლება B-რეიტინგისთვის და 3 ნიშნულზე მეტი კლება სხვა რეიტინგებისთვის ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ; კონტრაქტის ნებისმიერ ინსტრუმენტს აქვს პოტენციური პრობლემის ტრანზაქციის სტატუსი.
- სტადია 3: მე-3 სტადიაზე გადასვლის კრიტერიუმები მოიცავს საკრედიტო გაუფასურების განმსაზღვრელ კრიტერიუმებს, რომლებიც ბანკის მეთოდოლოგიით დეფოლტის მაჩვენებლების ეკვივალენტია. ბანკის ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
- შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული (POCI): შემენილი და წარმოშობილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, საკრედიტო რისკზე მორგებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშებაში უნდა გათვალისწინდეს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი თავდაპირველი აღიარების თარიღში; ამგვარი ინსტრუმენტებისთვის გაუფასურების რეზერვები არ შექმნილა. თანმიმდევრულ საანგარიშგებო თარიღებში გაუფასურების რეზერვების დაანგარიშება საკრედიტო ზარალის მხოლოდ სიცოცხლის მანძილზე დაგროვილი მოძრაობების შეფასებას მოითხოვს.

დეფოლტის და გაჯანსაღების განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გამოსაანგარიშებლად, მე-3 სტადიაზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ამასთან, კორპორატიული მსესხებლებისთვის დეფოლტის შემდეგი ფაქტორები არსებობს: დეფოლტის რესტრუქტურისაცა, გარიგებების ჩამოწერა ან გაყიდვა, კონტრაქტის გაკოტრება ან ლიკვიდაცია, პრობლემური სესხები. ბანკებში განთავსებულ თანხებს ბანკი მიიჩნევს გადახდისუუნაროდ და მიმართავს დაუყოვნებელ ზომებს მათზე, როდესაც მოთხოვნილი გადახდები არ ივარება სამუშაო დღის ბოლომდე, როგორც ეს მითითებულია ცალკეულ ხელშეკრულებაში.

თვისებრივი შეფასების პროცესის შემადგენელი ნაწილის სახით, იმის განსასაზღვრად, კონტრაქტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ სასესხო ვალდებულებები არ დაკმაყოფილდება და ისინი შეესაბამება წარმოშობილ დეფოლტის რისკს.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კორპორატიული სესხები და სესხები მცირე ბიზნესისთვის

კორპორატიული სესხებისთვის, ბანკის სპეციალიზებული საკრედიტო რისკის თანამშრომლები ახდენენ მსესხებლების შეფასებას. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება საკრედიტო რეიტინგის მოდელს, რომელიც სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას ითვალისწინებს, ბანკის სარეიტინგო მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

რეიტინგული შეფასების მეთოდების კომპლექსურობა და გრანულობა ვარირებს ბანკის კომპლექსურობისა და კლიენტის ზომის შესაბამისად. მცირე ბიზნესის ზოგიერთი ნაკლებ კომპლექსური სესხები შეფასებულია ბანკის საცალო ბიზნესის მოდელების ფარგლებში.

სამომხმარებლო სესხები და საცხოვრებელი სახლის იპოთეკები

სამომხმარებლო სესხი მოიცავს არაუზრუნველყოფილ პერსონალურ სესხებს, საკრედიტო ბარათებს და ოვერდრაფტებს. ამ პროდუქტების, იპოთეკურ სესხებისა და მცირე ბიზნესის ზოგიერთი ნაკლებ კომპლექსური სესხების შეფასება ხდება მაჩვენებელთა ავტომატური სკორინგული სისტემის დახმარებით, რომელიც ძირითადად ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობას ეფუძნება.

ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგები მოიცავს შემდეგს:

<i>შიდა რეიტინგის ქულა (ციფრებში)</i>	<i>საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოს (ციტჩის) რეიტინგი</i>	<i>შიდა სარეიტინგო განმარტება</i>	<i>არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
1-2	'BB-'-დან 'BBB-'-მდე	მაღალი შეფასება	0-2%
3	B+		
4	B	სტანდარტული	
5-6	ბ-	შეფასება	2-15%
7-9	CCC/C	სტანდარტულზე	
10-11	CCC/C	დაბალი შეფასება	16-100%
12-13	D	გაუფასურებული	100%

პოზიცია დეფოლტის რისკის ქვეშ (EAD)

დეფოლტის ქვეშ რისკის პოზიცია წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომელიც ექვემდებარება გაანგარიშებას გაუფასურების საგანზე, რაც ეხება კლიენტის უნარს გაზარდოს მისი პოზიცია დეფოლტის დადგომამდე, ასევე ვადამდელი დაფარვის პოტენციური შესაძლებლობა. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად პირველი სტადიის სესხისთვის, ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 სტადიებისათვის და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული (POCI) ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის რისკი გაითვალისწინება ინსტრუმენტის არსებობის მთელი ვადის განმავლობაში.

ბანკმა განსაზღვრა დეფოლტის ქვეშ რისკის პოზიცია რისკის შესაძლო შედეგების დიაპაზონის მოდელირების გზით, დროის სხვადასხვა მომენტში, რომელიც მრავალჯერად სცენარს შეესაბამება. ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში დეფოლტის ალბათობები შემდეგ ენიჭება თითოეულ ეკონომიკურ სცენარს, ბანკის მოდელების შედეგების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD)

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება LGD სტანდარტიზებული შეფასების სისტემას, რომლის შედეგად მიიღება LGD განაკვეთი. LGD ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლიც იქნება დაფარული ან რეალიზებული ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

ბანკის ახდენს მისი საცალო საკრედიტო პროდუქტების უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზედ სეგმენტირებას, იმ მნიშვნელოვანი მახასიათებლების საფუძველზე, რომლებიც შეესაბამება მომავალი ფულადი ნაკადების შეფასებას. გამოყენებული მონაცემები ეფუძნება ზარალის შესახებ მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს და ისინი მოიცავენ გარიგების მახასიათებლების უფრო ფართო ნაკრებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის საგნების უფრო ფართო დიაპაზონი), ასევე მსესხებლის მახასიათებლებს.

LGD განაკვეთები ფასდება პირველი, მეორე და მესამე სრადიებისთვის და თითოეული აქტივის კლასის POCL-თვის. LGD განაკვეთების შემავალი მონაცემების შეფასება და, საჭიროების შემთხვევაში, კალიბრაცია სესხის ბექ-ტესტირების გზით უახლესი დაფარვების გათვალისწინებით. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12mECL) ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (LTECL), ბანკი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ბანკი მიმართავს ხარისხობრივი შეფასების მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის თარგეთირებისათვის, როგორც არის, მაგალითად, კლიენტის/ობიექტის შეყვანა საკონტროლო (watch list) სიაში, ან ანგარიშის რესტრუქტურისება საკრედიტო მოვლენის გამო. ზოგიერთ შემთხვევაში, ბანკმა შესაძლოა ასევე მიიჩნიოს, რომ „დეფოლტის განმარტების“ ზემოთ მოცემულ თავში განხილული მოვლენები დეფოლტთან მიმართებაში საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას წარმოადგენს. საკრედიტო რეიტინგის ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ECL კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ბანკი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზარდილა საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ბანკი ECL განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გადაწყვეტილება ინსტრუმენტის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასების შესახებ მიიღება ექსპერტის მსჯელობების შესაბამისად, რაც, სხვა მრავალ საკითხთან ერთად ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ მსესხებლის ყველა კრედიტის ოდენობა აღემატება 200 ლარს;
- ▶ მე-3 სტადიის ყველა აქტივი, ფინანსური აქტივის კლასის მიუხედავად;
- ▶ მე-2 და მე-3 სტადიის კორპორატიული სასესხო პორტფელი;
- ▶ მცირე ბიზნესის სესხების პორტფელის კრედიტის მსხვილი ან უნიკალური ოდენობა;
- ▶ სახაზინო და ბანკთაშორის ურთიერთობები (როგორც არის, მოთხოვნები ბანკების მიმართ, ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით/სხვა სრულ შემოსავალში რეალური ღირებულებით აღრიცხული);
- ▶ კრედიტის ოდენობა, რომელიც შესაძლოა კლასიფიცირებულ იქნას POCI როდესაც თავდაპირველი სესხის აღიარება წყდება და ახალი სესხი აღიარდება სესხის რესტრუქტურისაგან შედეგად.

აქტივების კლასები ბანკის მიერ ECL დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მცირე ბიზნესისთვის საბანკო სესხების უფრო მცირე და მეტი მახასიათებლების მქონე ნაშთები;
- ▶ 1-ლი და მე-2 სტადიის საცალო იპოთეკური და სამომხმარებლო სესხები და 1-ლი სტადიის კორპორატიული სესხის პორტფელი;
- ▶ POCI ოდენობა, რომელიც კოლექტიურ საფუძველზე იმართება.

ბანკი ამ კრედიტებს უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზე აჯგუფებს, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების კომბინაციის საფუძველზე, როგორც არის, მაგალითად შიდა შეფასება, ვადაგადაცილების კალათა, პროდუქტის ტიპი, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტი ან მსესხებლის ინდუსტრია.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

ECL შეფასებისას, საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინების მიზნით, განისაზღვრება PD მოქმედი მაკროეკონომიკური ფაქტორები საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიან სასესხო პორტფელში ვადაგადაცილებული სესხების აგრეგირებული წილის დონეზე (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად).

საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინებისას დგინდება ფუნქციონალური ურთიერთობა საკრედიტო რისკსა და მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს შორის. ცვლადი მონაცემები მოიცავს საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიანი სასესხო პორტფელში (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად) ვადაგადაცილებული სესხების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ წილებს (ან მათ შესაძლო ტრანსფორმაციას, მათ შორის აბსოლუტურ ცვლილებებს და დაკავშირებულ შემოსულობებს). ახსნა-განმარტებითი ცვლადი მონაცემები მოიცავს მაკროეკონომიკური ფაქტორების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ მაჩვენებლებს: მშპ-ს ზრდის განაკვეთის ლოგარითმებს და ექსპორტის ზრდაში აბსოლუტური ცვლილების t-2 ჩამორჩენას (განსახილველი პერიოდის განმავლობაში) და ასევე დეფოლტის ალბათობების ეფექტს.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რეიტინგი იმართება ბანკის შიდა საკრედიტო სარეიტინგო სისტემით, ზემოთ აღწერილი ფორმით. ქვემოთ მოცემული ცხრილი უჩვენებს კრედიტის ხარისხს აქტივის კლასის მიხედვით, სასესხო ხაზებისთვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ბანკის საკრედიტო რეიტინგის სისტემის საფუძველზე 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

	შენიშნ- ნები	სტადიები	მალალი	სტანდარტული	სტანდარტულ-	გაუფასურე-	სულ
			შეფასება 2019	შეფასება 2019	ზე დაბალი შეფასება 2019	ბული 2019	2019
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	6	სტადია 1	95,399	-	-	-	95,399
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	7	სტადია 1	153,712	-	-	-	153,712
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	8		456,589	669,697	13,714	46,796	1,186,796
- კორპორატიული სესხები		სტადია 1	175,824	257,931	-	-	433,755
		სტადია 2	3,652	9,437	4,454	-	17,543
		სტადია 3	-	-	-	20,303	20,303
- სესხები მცირე ბიზნესისთვის		სტადია 1	210,985	977	259	-	212,221
		სტადია 2	104	58	26	-	188
		სტადია 3	-	-	-	2,966	2,966
- სამომხმარებლო სესხები		სტადია 1	61,561	399,655	5,883	-	467,099
		სტადია 2	78	1,639	3,092	-	4,809
		სტადია 3	-	-	-	23,527	23,527
- ანაზრებით უზრუნველყოფილი სესხები		სტადია 1	4,385	-	-	-	4,385
სავალო ფასიანი ქაღალდები	9		120,953	-	-	-	120,953
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული.		სტადია 1	120,953	-	-	-	120,953
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები	20	სტადია 1	49,514	39,862	-	-	89,376
		სტადია 2	6	-	-	-	6
		სტადია 3	221	-	-	-	221
აკრედიტივები	20	სტადია 1	54	-	-	-	54
ფინანსური გარანტიები	20	სტადია 1	64,357	11,732	138	-	76,227
სხვა აქტივები	14	სტადია 1	9,566	3,541	-	-	13,107
სულ			950,371	724,832	13,852	46,796	1,735,851

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	შენიშ- ნები	სტადიები	მალალი შეფასება 2018	სტანდარტული შეფასება 2018	სტანდარტულ- ზე დაბალი შეფასება 2018	გაუფასურე- ბული 2018	სულ 2018
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	6	პირველი სტადია	135,766	-	-	-	135,766
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	7	პირველი სტადია	160,013	-	-	-	160,013
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	8		353,079	702,414	35,009	35,665	1,126,167
- კორპორატიული სესხები		პირველი სტადია	191,495	175,427	7,011	-	373,933
		მეორე სტადია	-	5,606	17,708	-	23,314
		მესამე სტადია	-	-	-	13,516	13,516
- სესხები მცირე ბიზნესისთვის		პირველი სტადია	43,294	132,859	373	-	176,526
		მეორე სტადია	-	87	520	-	607
		მესამე სტადია	-	-	572	1,608	2,180
- სამომხმარებლო სესხები		პირველი სტადია	110,721	383,131	5,334	-	499,186
		მეორე სტადია	172	5,304	3,491	-	8,967
		მესამე სტადია	-	-	-	20,541	20,541
- ანაბრებით უზრუნველყოფილი სესხები		პირველი სტადია	7,397	-	-	-	7,397
		მეორე სტადია	-	-	-	-	-
		მესამე სტადია	-	-	-	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები	9		114,871	-	-	-	114,871
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული.		პირველი სტადია	114,871	-	-	-	114,871
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები	20	პირველი სტადია	48,819	20,870	-	-	69,689
აკრედიტივები	20	პირველი სტადია	5,607	-	-	-	5,607
ფინანსური გარანტიები	20	პირველი სტადია	46,161	27,572	232	-	73,965
		მეორე სტადია	312	1,941	-	-	2,253
სხვა აქტივები	14	პირველი სტადია	92	5,809	-	-	5,901
სულ			864,720	758,606	35,241	35,665	1,694,232

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ბანკის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

ვადაგადაცილებული, მაგრამ არაგაუფასურებული სესხები და ავანსები მოიცავს მხოლოდ იმ სესხებს და ავანსებს, რომლებიც ინდივიდუალურად უმნიშვნელოა. ქვემოთ მოცემული ცხრილი აჩვენებს ვადაგადაცილებული სესხებისა და ავანსების ანალიზს ვადიანობის მიხედვით:

ვადიანობის ანალიზი ვადაგადაცილებულ სესხებზე გარდა ინდივიდუალურად გაუფასურებული სესხებისა, ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციის მიხედვით.

<i>2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>30 დღეზე ნაკლები</i>	<i>31 – 60 დღე</i>	<i>61 – 90 დღე</i>	<i>90 დღეზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები					
სამომხმარებლო სესხები	8,403	1,497	1,024	5,242	16,166
კორპორატიული სესხები	12,012	9,923	–	1,882	23,817
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	1,257	13	–	115	1,385
სულ	21,672	11,433	1,024	7,239	41,368
<i>2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>30 დღეზე ნაკლები</i>	<i>31 – 60 დღე</i>	<i>61 – 90 დღე</i>	<i>90 დღეზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები					
სამომხმარებლო სესხები	9,386	2,071	1,076	5,412	17,945
კორპორატიული სესხები	12,790	–	–	1,698	14,488
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	409	195	335	339	1,278
სულ	22,585	2,266	1,411	7,449	33,711

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის სესხი მიიჩნევა ვადაგადაცილებულად, თუ ანგარიშგების დღისთვის მსესხებელს არ განუხორციელებია საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არცერთი გადახდა. ასეთ შემთხვევაში შესაბამისი საკრედიტო ხელშეკრულების თანახმად მსესხებლისგან მისაღები მთლიანი თანხა, დარიცხული პროცენტისა და საკომისიოს ჩათვლით, უნდა იქნას აღიარებული ვადაგადაცილებულად.

კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების გაუფასურება კოლექტიურად შეფასდა. საკრედიტო პორტფელის სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია მე-8 შენიშვნაში.

რესტრუქტურული ზეგული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

ქვემოთ ცხრილში ასახულია ისეთი (რესტრუქტურული და რეფინანსირებული) ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კლასების მიხედვით, რომელთა პირობებიც გადაისინჯა:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		
სამომხმარებლო სესხები	20,822	18,648
კორპორატიული სესხები	10,880	12,534
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	2,915	3,792
სულ	34,617	34,974

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ინდივიდუალურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხორციელდება ფულის დროითი ღირებულების, ასევე განვლილი მიმდინარე და საპროგნოზო ეკონომიკური პირობების გათვალისწინებით, რომელიც გონივრულ ფარგლებშია ხელმისაწვდომი. თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტის ანარიცხის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებისას, განისაზღვრება სესხის დასაფარად საჭირო ფულადი ნაკადების შემოდინებების შესაძლო სცენარები. ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებული თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ანარიცხები დაანგარიშდება მიმდინარე მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამისი სცენარის ალბათობით შეწონილ მიმდინარე ღირებულებას შორის სხვაობის სახით. ფულადი ნაკადების სცენარები ეფუძნება სესხის დაფარვის სტრატეგიების საფუძველზე, რომლებიც გამოიყენება/რომელთა გამოყენებაც იგეგმება/რომელიც შესაძლოა გამოიყენებულ იქნას მსესხებელთან მიმართებაში. სცენარების ალბათობები, ფულადი სახსრების შემოდინების თანხები და ვადები განისაზღვრება ექსპერტთა მსჯელობით.

კოლექტიურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასებაში მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები მოიცავს შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადიანობის სტრუქტურას:

- ▶ დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ▶ დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD); და
- ▶ პოზიცია რისკის ქვეშ (EAD).

ECL სტადია 1 არსებული კრედიტის ოდენობებისთვის დაანგარიშდება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე. მე-2 და მე-3 სტადიისათვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე.

ECL დაანგარიშდება შემდეგი აქტივებისთვის:

- ▶ კორპორატიული კლიენტები;
- ▶ მცირე და საშუალო საწარმოები;
- ▶ მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ;
- ▶ გარანტიები და აკრედიტივები;
- ▶ ფასიანი ქაღალდების პორტფელი;
- ▶ ფიზიკური პირები (პროდუქტების მიხედვით).

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია თითოეული ტიპის უზრუნველყოფის საგნის მიღებისა და შეფასების წესები. მენეჯმენტი მონიტორინგს უწევს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებას და შეუძლია მოითხოვოს დამატებითი უზრუნველყოფა შესაბამისი ხელშეკრულების მიხედვით. ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა რეგულირდება შესაბამისი პროცედურებით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება დაუფარავი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად.

კრედიტის უზრუნველყოფის მისაღები ფორმების სია პერიოდულად გადაისინჯება. ბანკს კრედიტის უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის ჩამოყალიბებული აქვს მოთხოვნები. დაგირავებული ქონების ღირებულება განისაზღვრება საბაზრო ფასის საფუძველზე, ლიკვიდურობის მარყის გათვალისწინებით.

უზრუნველყოფა გამოიყენება შეთავაზებული კრედიტის თანხის გასაზრდელად და არა კრედიტის დამტკიცების ერთადერთ მიზეზად. როდესაც ხდება უზრუნველყოფის საგნის მიღება, საჭიროა საკრედიტო განაცხადის ფორმაში ყველა დეტალის, მათ შორის უზრუნველყოფის ტიპის, ღირებულების და მისი გადამოწმების სიხშირის ასახვა. თუ შესაძლებელია, ბანკის წარმომადგენელმა უნდა შეამოწმოს უზრუნველყოფის საგნის ფიზიკური არსებობა.

ბანკი დაგირავებული ქონების რეალურ ღირებულებას ხელახლა აფასებს უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის დადგენილი სიხშირით და საჭიროების შემთხვევაში მოითხოვს დამატებით გირაოს ან კრედიტის უზრუნველყოფის სხვა მისაღებ ფორმებს.

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ბანკის ხელმძღვანელობა, ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა, იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით, და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს, რომლის უზრუნველყოფითაც საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია "სებ"-იდან სახსრების მოზიდვა. ბანკი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით.

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტის მიხედვით, რომელიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. 2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის კოეფიციენტები შემდეგი მნიშვნელობებით აღირიცხებოდა:

	2019	2018
ლკ - საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი (ლიკვიდური აქტივების საშუალო თვიური მოცულობა/ვალდებულებების საშუალო თვიური მოცულობა)	31%	35%

2019 წელს საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტის მინიმალური ზღვარი იყო 30% (2018 წ.: 30%)

2017 წლის 1 სექტემბრიდან სებ-მა დამატებით შემოიღო ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა საქართველოში მოქმედი კომერციული ბანკებისთვის. ამ მოთხოვნის თანახმად, ბანკებმა უნდა იქონიონ ლიკვიდური აქტივები, რომელთა გამოყენებასაც შეძლებენ თავიანთი ლიკვიდურობის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად მომდევნო 30 კალენდარული დღის განმავლობაში.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ბანკები ვალდებული არიან, რომ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეინარჩუნონ მინიმუმ 100%-ის, 75%-ისა და 100%-ის დონეზე უცხოურ ვალუტაში, ეროვნულ ვალუტაში, და ჯამში, შესაბამისად.

	2019	2018
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	147%	159%
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ეროვნულ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	82%	77%
სულ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	112%	109%

2019 წლის 1 სექტემბრიდან სებ-მა დამატებით შემოიღო წმინდა სტაბილური ფინანსური კოეფიციენტის (NSFR) მინიმალური მოთხოვნა საქართველოს კომერციული ბანკებისთვის, რომელიც სულ მცირე 100% უნდა იყოს. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წმინდა სტაბილური ფინანსური კოეფიციენტის ფაქტიური მაჩვენებელი ბაკისთვის 113%-ს შეადგენდა.

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ბანკი მოელოდა, რომ მეანაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

არაწარმოებული ვალდებულებები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	21,927	236	236	472	13,796	36,667
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	682,969	93,934	90,018	110,491	117,822	1,095,234
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,820	5,830	12,796	36,786	35,578	92,810
სხვა ნასესხები სახსრები	45,573	1,444	11,236	5,924	74,377	138,554
სუბორდინირებული სესხი	110	1,541	1,668	3,301	95,157	101,777
საიჯარო ვალდებულება	274	483	725	1,418	8,172	11,072
სხვა ფინანსური ვალდებულებები, გარდა საიჯარო ვალდებულებებისა	3,453	3,868	4,242	1,453	404	13,420
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	756,126	107,336	120,921	159,845	345,306	1,489,534

დაფარული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, მთლიანი

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი რეალური ღირებულება (შემოდინება)	(240,382)	-	-	(139)	(39,337)	(279,858)
გადინება	235,286	-	-	116	31,967	267,369

დაფარული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, მთლიანი

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი რეალური ღირებულება (შემოდინება)	(14,339)	-	-	-	-	(14,339)
გადინება	14,372	-	-	-	-	14,372

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

არაწარმოებული ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	35,585	480	491	35,049	67,238	138,843
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	666,324	91,347	87,819	121,648	53,717	1,020,855
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	957	1,190	14,281	27,043	10,669	54,140
სხვა ნასესხები სახსრები	49,980	446	1,111	28,207	54,220	133,964
სუბორდინირებული სესხი	91	1,269	1,387	2,783	84,600	90,130
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	7,772	3,606	4,307	1,574	8,773	26,032
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	760,709	98,338	109,396	216,304	279,217	1,463,964

დაფარული წარმოებული
ფინანსური ინსტრუმენტები,
მთლიანი

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი რეალური ღირებულება (შემოდინება)	(463)	(15,435)	-	-	-	(15,898)
გადინება	460	15,351	-	-	-	15,811

დაფარული წარმოებული
ფინანსური ინსტრუმენტები,
მთლიანი

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი რეალური ღირებულება (შემოდინება)	(30,697)	(4,596)	-	-	(92,424)	(127,717)
გადინება	30,783	4,605	-	-	90,784	126,172

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს საკონტრაქტო ვადის ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	მოთხოვნამდე				1 წელზე მეტი	სულ
	ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე		
2019	10,594	27,750	31,696	32,561	63,282	165,883
2018	11,493	24,751	22,163	47,121	45,986	151,514

ბანკის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ დაფინანსების ასეთ დონეს ბანკი შეინარჩუნებს ახლო მომავალში, ხოლო თანხების განაღდებას შემთხვევაში კი ბანკი მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას ისე, რომ მოახერხოს ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია და უზრუნველყოს გადახდა.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან რეალური ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორც არის საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და აქციების ღირებულება. უცხოური ვალუტის კონცენტრაციის გარდა, ბანკის წინაშე არ არსებობს რაიმე სახის მნიშვნელოვანი საბაზრო რისკის კონცენტრაცია.

საბაზრო რისკი – სავაჭრო

დირექტორთა საბჭომ დააწესა მისაღები რისკის ლიმიტები. ბანკის საქმიანობა საბაზრო რისკის ფარგლებში შემოიფარგლება ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერთიფიკატებით, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქებით, სადეპოზიტო სერთიფიკატების ოპერაციებით, აგრეთვე, ბანკთაშორისი სესხებითა და დეპოზიტებით, და საბირჟო ოპერაციებით. ბანკი არ ვაჭრობს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით.

საბაზრო რისკი – არა სავაჭრო

საპროცენტო რისკი

საპროცენტო რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან რეალურ ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ბანკის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა მიუთითებს იმაზე, თუ რა ზეგავლენას ახდენს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე, იმ დაშვებაზე დაყრდნობით, რომ შემოსავლის მრუდი პარალელურად გადაადგილდება.

<i>ვალუტა</i>	<i>საბაზისო ერთეულების ზრდა 2019 წ.</i>	<i>დასაბეგრი მოგების მგრძობელობა 2019 წ.</i>
რუსული რუბლი	0.23%	(36)
რუსული რუბლი	(0.23%)	36

<i>ვალუტა</i>	<i>საბაზისო ერთეულების ზრდა 2018 წ.</i>	<i>დასაბეგრი მოგების მგრძობელობა 2018 წ.</i>
აშშ დოლარი	0.16%	(6)
აშშ დოლარი	(0.16%)	6
რუსული რუბლი	0.60%	(76)
რუსული რუბლი	(0.60%)	76

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

სავალუტო რისკი

ბანკს აქვს სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს განაპირობებს ღია პოზიცია უცხოურ ვალუტებში და ბაზარზე სავალუტო განაკვეთების არასახარბიელო მოძრაობა, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბანკის ფინანსურ შედეგებზე. დირექტორთა საბჭოს სეპ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებშიც გამოხატულ არაკომერციულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე, ასევე მოსალოდნელ ფულად ნაკადებზე ბანკს 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზის დროს ფასდება ეროვნული ვალუტის მიმართ ვალუტის კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც მოგება-ზარალის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების რეალური ღირებულების გამო). ეფექტი სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი რიცხვები ასახავს პოტენციურ ნეტო შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ან სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ხოლო დადებითი რიცხვები - პოტენციურ ნეტო ზრდას.

ვალუტა	სავალუტო კურსის პროცენტული ზრდა 2019 წ.		სავალუტო კურსის პროცენტული ზრდა 2018 წ.	
	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე
აშშ დოლარი	10%	1,099	11%	2,094
ევრო	11%	79	11%	22
რუსული რუბლი	13%	(1,812)	15%	(1,764)

ვალუტა	სავალუტო კურსის პროცენტული შემცირება 2019 წ.		სავალუტო კურსის პროცენტული შემცირება 2018 წ.	
	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე
აშშ დოლარი	(5%)	(550)	(11%)	(2,094)
ევრო	(6%)	(43)	(11%)	(22)
რუსული რუბლი	(13%)	1,812	(15%)	1,764

წინასწარი გადახდების რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ბანკის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ბანკის კლიენტები ან კონტრაქტები იხდიან, ან თხოულობენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან. მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში.

ეფექტი ერთი წლის დაუბეგრავ მოგებასა და კაპიტალზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდგენაირად ჩამოყალიბდება:

	ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე
2019	14,028
2018	13,446

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგით და მათზე რეაგირებით, ბანკი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, შეღწევადობის, ავტორიზაციისა და გადასინჯვის პროცედურებს, თანამშრომლების სპეციალიზებასა და შიდა აუდიტს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა შეიძინა ბანკის კომპლექსური დაზღვევა და კომპიუტერული დანაშაულის დაზღვევა 2,867 ლარის ოდენობის სადაზღვევო პრემიით (2018 წ.: 2,677 ლარი) სადაზღვევო კომპანიისგან „Euroins Georgia“ (აღრე „აი-სი ჯგუფი“. დაზღვევის მთლიანი თანხა სადაზღვევო კომპანია „AIG Europe“-მა გადააზღვია.

25. რეალური ღირებულების განსაზღვრა

ბანკის დირექტორთა საბჭო განსაზღვრავს რეალური ღირებულების სისტემატური შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს, მაგალითად, საინვესტიციო ქონებისა და შენობებისთვის.

ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს, როგორც არის საინვესტიციო ქონება და შენობები, გარე შემფასებლები აფასებენ. გარე შემფასებლების დაქირავების თაობაზე გადაწყვეტილებას დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად იღებს. შერჩევის კრიტერიუმებში შედის ბაზრის ცოდნა, რეპუტაცია, დამოუკიდებლობა და პროფესიული სტანდარტების დაცვა. დირექტორთა საბჭო, ბანკის გარე შემფასებლებთან გამართული განხილვების შემდეგ გადაწყვეტს, თითოეულ შემთხვევაში შეფასების რომელი მეთოდები და მონაცემები გამოიყენოს.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის დირექტორთა საბჭო ანალიზებს იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებების ცვლილებას, რომელთა ხელახლა შეფასებაც აუცილებელია ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკიდან გამომდინარე. ამ ანალიზისთვის ხელმძღვანელობა, ბანკის გარე შემფასებლებთან ერთად ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ ძირითად მდგენელებს, რისთვისაც შეფასების გაანგარიშებაში გამოყენებულ ინფორმაციას უდარებს ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებს.

25. რეალური ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულების იერარქია

რეალური ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ბანკმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც რეალური ღირებულებით არის შეფასებული ან რომელთა რეალური ღირებულებებიც მოცემულია რეალური ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით:

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
რეალური ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.	–	–	54	54
საინვესტიციო ქონება, სულ	–	–	18,689	18,689
მიწა	–	–	1,784	1,784
საცხოვრებელი შენობა	–	–	10,821	10,821
არასაცხოვრებელი შენობა	–	–	6,084	6,084
სულ მიწა და შენობა-ნაგებობები	–	–	32,748	32,748
მიწა	–	–	5,101	5,101
საოფისე შენობები	–	–	19,726	19,726
სერვის ცენტრები/წარმოების საშუალებები	–	–	7,921	7,921
წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	9,559	–	9,559
აქტივები, რომელთა რეალურ ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	54,510	95,399	–	149,909
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	–	153,712	–	153,712
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	–	–	1,157,110	1,157,110
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	100,541	19,317	119,858
რეალური ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	24	–	24
ვალდებულებები, რომელთა რეალურ ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	–	35,303	–	35,303
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	–	–	1,075,929	1,075,929
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	–	87,200	87,200
სხვა ნასესხები სახსრები	–	118,412	–	118,412
სუბორდინირებული სესხი	–	67,082	–	67,082
საიჯარო ვალდებულება	–	–	10,217	10,217

25. რეალური ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
რეალური ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.	-	-	54	54
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	20,271	20,271
მიწა	-	-	2,523	2,523
საცხოვრებელი შენობა	-	-	10,444	10,444
არასაცხოვრებელი შენობა	-	-	7,304	7,304
სულ გადაფასებული მიწა და შენობა-ნაგებობები	-	-	33,170	33,170
მიწა	-	-	5,126	5,126
საოფისე შენობები	-	-	12,125	12,125
სერვის ცენტრები/წარმოების საშუალებები	-	-	15,919	15,919
წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	87	-	87
აქტივები, რომელთა რეალურ ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	48,740	135,765	-	184,505
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	-	160,013	-	160,013
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	-	1,102,227	1,102,227
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	102,941	11,633	114,574
რეალური ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	8,769	-	8,769
ვალდებულებები, რომელთა რეალურ ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	-	128,435	-	128,435
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	-	-	1,003,363	1,003,363
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	51,516	51,516
სხვა ნასესხები სახსრები	-	127,154	-	127,154
სუბორდინირებული სესხი	-	52,757	-	52,757

31 დეკემბრით დასრულებული 2019 და 2018 წლების განმავლობაში რეალური ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

25. რეალური ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეალური ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება რეალური ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო და რეალური ღირებულებების შედარება, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის ასახული რეალური ღირებულებით. ცხრილი არ მოიცავს ისეთ მუხლებს, რომელთა რეალური ღირებულება მიახლოებულია მის საბალანსო ღირებულებასთან, როგორც არის ლიკვიდური ან მოკლევადიანი (3 თვემდე ვადის ან მცურავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე) ინსტრუმენტები.

	საბალანსო ღირებულება 2019 წ.	რეალური ღირებულება 2019 წ.	აუღიარებელი შემოსულობა/ ზარალი) 2019 წ.	საბალანსო ღირებულება 2018 წ.	რეალური ღირებულება 2018 წ.	აუღიარებელი შემოსულობა/ ზარალი) 2018 წ.
ფინანსური აქტივები						
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	120,642	119,858	(784)	114,527	114,574	47
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	153,712	153,712	-	160,013	160,013	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,153,560	1,157,110	3,550	1,097,216	1,102,227	5,011
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	35,303	35,303	-	128,435	128,435	-
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,075,454	1,075,929	(475)	1,005,563	1,003,363	2,200
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	85,818	87,200	(1,382)	51,007	51,516	(509)
სხვა ნასესხები სახსრები	118,730	118,412	318	128,100	127,154	946
სუბორდინირებული სესხი	63,448	67,082	(3,634)	52,757	52,757	-
საიჯარო ვალდებულება	10,143	10,217	(74)	-	-	-
არარეალიზებული რეალური ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			(2,481)			7,695

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების დასადგენად.

აქტივები, რომელთა რეალური ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით ან აქვს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთი (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეალური ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთსა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის რეალური ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის.

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების დასადგენად, რომლებიც უკვე აღრიცხულია ფინანსურ ანგარიშგებაში რეალური ღირებულებით.

25. რეალური ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

წილობრივი ფასიანი ქაღალდები რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.

წილობრივი ფასიანი ქაღალდები რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების მეთოდის გამოყენებით ფასდება. აღნიშნული ფასიანი ქაღალდები შეფასებულია ისეთი მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც ეყრდნობა ბაზარზე დაკვირვებად მონაცემებს, ზოგ შემთხვევაში კი როგორც დაკვირვებად, ისე არადაკვირვებად მონაცემებს. არადაკვირვებადი მონაცემი მოიცავს ვარაუდს დაფინანსებული კომპანიის სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, სადაც ოპერირებს დაფინანსებული კომპანია.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს და ფორვარდულ სავალუტო კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ძირითადი საშუალებები (მიწა და შენობა-ნაგებობები) და საინვესტიციო ქონება

ქონების საბაზრო ფასი განისაზღვრება ბაზრის მონაცემებზე დაყრდნობით. საბაზრო მიდგომა გამოიყენება რეალური ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, შემოსავლების მიდგომა გამოიყენება მიღებული შეფასებების დასადასტურებლად, ხოლო დანახარჯების მეთოდი გამოიყენება ქონების ღირებულების განსაზღვრად მაშინ, როდესაც არ არსებობს მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია.

25. რეალური ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებისთვის:

	თანხა	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო დიაპაზონი		სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	მონაცემების მგრძობელობა რეალური ღირებულების მიმართ	
		შეფასების მეთოდი	ამოსავალი მონაცემები				
საინვესტიციო ქონება	18,689						
მიწა	1,784	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.05-343.22 (25.27) ლარი	კვადრატული მეტრი	18-88,456 (5,675.1)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 163 ლარით
საცხოვრებელი შენობა	10,821	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.56-3,317.59 (702.89) ლარი	კვადრატული მეტრი	27-14,500 (228)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,063 ლარით
არასაცხოვრებელი შენობა	6,084						
	6,084	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.97-3,823.6 (977.83) ლარი	კვადრატული მეტრი	11-12,500(677.95)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 595 ლარით
გადაფასებული მიწა და შენობა-ნაგებობები	32,748						
მიწა	5,101	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	72.27-2,384.85 (1,153.61) ლარი	კვადრატული მეტრი	900-7,665 (4,857)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 510 ლარით
საოფისე შენობები	19,726	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	3,504.37-4,014.90 (3,689.1) ლარი	კვადრატული მეტრი	3,000-7,500 (4,767)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,051.5 ლარით
სერვის ცენტრები / წარმოების საშუალებები	7,921						
	7,808	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	414.87-15,967.15 (2,043.58) ლარი	კვადრატული მეტრი	13-1,200 (153)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 733 ლარით
	113	შემოსავლის მიდგომა	კაპ. კოეფიცი.	12.00%	კვადრატული მეტრი		კაპიტალის კოეფიციენტის 10%-ით ზრდა (შემცირება) გამოიწვევს რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 4 ლარით

(ათას ლარში)

25. რეალური ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

	თანხა	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო			სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	მონაცემების მგრძობელობა რეალური ღირებულების მიმართ
		შეფასების მეთოდი	ამოსავალი მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)				
საინვესტიციო ქონება	20,271							
მიწა	2,523	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.20-468.87 (48.95) ლარი	კვადრატული მეტრი	34-25,600 (3,216)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 238 ლარით	
საცხოვრებელი შენობა	10,444	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	1-3,675 (665) ლარი	კვადრატული მეტრი	18-5,400 (191)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,354 ლარით	
არასაცხოვრებელი შენობა	7,304							
	7,304	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	6-21,000 (1,865) ლარი	კვადრატული მეტრი	4-2,000 (186)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 742 ლარით	
გადაფასებული მიწა და შენობა-ნაგებობები	33,170							
მიწა	5,126	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	72.27-2,384.85 (1,153.61) ლარი	კვადრატული მეტრი	900-7,665 (4,857)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 51 ლარით	
საოფისე შენობები	12,125	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	3,504.37-4,014.90 (3,689.1) ლარი	კვადრატული მეტრი	3,000-7,500 (4,767)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,261 ლარით	
სერვის ცენტრები / წარმოების საშუალებები	15,919							
	15,811	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	414.87-15,967.15 (2,043.58) ლარი	კვადრატული მეტრი	13-1,200 (153)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,485 ლარით	
	107	შემოსავლის მიდგომა	კაპ.კოეფიცი.	12.00%	კვადრატული მეტრი		კაპიტალის კოეფიციენტის 10%-ით ზრდა (შემცირება) გამოიწვევს რეალური ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 4 ლარით	

(ათას ლარში)

26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივები და ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათ დაფარვამდე დარჩენილი ვადის მიხედვით. ბანკის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ 24-ე შენიშვნაში.

გეპის ანალიზის წარდგენისა და ბანკის ლიკვიდურობის რისკის მართვის შემდეგი ძირითადი პრინციპები ეფუძნება სეზ-ის მეთოდების ერთობლიობასა და ბანკის პრაქტიკას:

- ▶ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წარმოადგენს მაღალი ლიკვიდურობის აქტივებს და კლასიფიცირებულია როგორც „მოთხოვნამდე, 1 თვემდე ან ნაკლები“;
- ▶ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ, სხვა აქტივები, ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა ნასესხები სახსრები, სუბორდინირებული ვალი და სხვა ვალდებულებები წარმოდგენილია გასვლების ანალიზის ცხრილში, ხელშეკრულებების მიხედვით დარჩენილი ვადების მიხედვით;
- ▶ კლიენტთა დეპოზიტების დივერსიფიცირება დეპოზიტორთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით და ბანკის გამოცდილება მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და დეპოზიტები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია გეპის ანალიზის ცხრილში მითითებული სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ბანკის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „სტაბილურ ნაწილთან“ დაკავშირებით ვარაუდის საფუძველზე.

26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2019							სულ
	მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ვადგადა- ცილებული	გაურკვეველი ვადის	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	149,909	-	-	-	-	-	-	149,909
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	30,893	18,231	15,201	22,677	66,710	-	-	153,712
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	57,556	99,543	98,404	196,787	682,230	19,040	-	1,153,560
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები: - ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სესხი - რეალური ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში	12,620	29,431	27,774	25,869	24,948	-	-	120,642
სხვა ფინანსური აქტივები	8,079	17	-	200	4,811	-	-	13,107
სულ	259,057	147,222	141,379	245,533	778,699	19,040	54	1,590,984
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	21,923	57	-	-	13,323	-	-	35,303
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	198,867	151,869	96,007	105,929	522,782	-	-	1,075,454
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,810	5,768	12,551	35,196	30,493	-	-	85,818
სხვა ნასესხები სახსრები	45,546	783	10,290	4,305	57,806	-	-	118,730
სუბორდინირებული სესხი	93	341	-	-	63,014	-	-	63,448
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	3,713	4,314	4,917	2,783	7,836	-	-	23,563
სულ	271,952	163,132	123,765	148,213	695,254	-	-	1,402,316
წმინდა კუმულაციური ვადიანობის გეპი	(12,895)	(15,910)	17,614	97,320	83,445	19,040	54	188,668
კუმულაციური ვადიანობის გეპი	(12,895)	(28,805)	(11,191)	86,129	169,574	188,614	188,668	-

26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2018							სულ
	მოთხოვნამდე		3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ვადაგადა- ცილებული	გაურკვეველი ვადის	
	ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე						
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	184,505	-	-	-	-	-	-	184,505
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	25,925	19,707	20,184	41,879	52,318	-	-	160,013
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	46,565	82,024	87,408	185,407	675,835	19,977	-	1,097,216
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები: ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სესხი	32,678	15,680	24,435	29,458	12,276	-	-	114,527
რეალური ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში	-	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	2,983	2,599	-	173	2	-	-	5,757
სულ	292,656	120,010	132,027	256,917	740,431	19,977	54	1,562,072
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	32,981	598	-	33,573	61,283	-	-	128,435
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	190,388	139,065	95,928	130,328	449,854	-	-	1,005,563
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	951	1,180	14,016	26,022	8,838	-	-	51,007
სხვა წასესხები სახსრები	50,105	734	1,254	28,697	47,310	-	-	128,100
სუბორდინირებული სესხი	77	301	-	-	52,379	-	-	52,757
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	7,772	3,606	4,307	1,574	8,773	-	-	26,032
სულ	282,274	145,484	115,505	220,194	628,437	-	-	1,391,894
წმინდა კუმულაციური ვადიანობის გეპი	10,382	(25,474)	16,522	36,723	111,994	19,977	54	170,178
კუმულაციური ვადიანობის გეპი	10,382	(15,092)	1,430	38,153	150,147	170,124	170,178	-

(ათას ლარში)

26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან მიღებულმა დაფინანსებამ 146,998 ლარი (2018 წ.: 219,469 ლარი) შეადგინა. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ დაფინანსების ასეთ დონეს ბანკი შეინარჩუნებს ახლო მომავალში, ხოლო თანხების განადღების შემთხვევაში კი ბანკი მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას ისე, რომ მოახერხოს ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია და უზრუნველყოს გადახდა. იხილეთ 27-ე შენიშვნა.

გრძელვადიანი სესხები ძირითადად არ არის ხელმისაწვდომი საქართველოში. თუმცა საქართველოს ბაზარზე ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან.

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეთა შორის განხორციელებული გარიგებების მიმდინარე ბალანსი შემდეგნაირია:

	2019			2018		
	მშობელი ბანკი	საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული საწარმოები	ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	მშობელი ბანკი	საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული საწარმოები	ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13,978	19,591	-	8,298	1,393	-
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	15,375	267	-	-	-	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, მთლიანი	-	9,648	196	-	15,598	171
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	(234)	-	-	(97)	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	-	9,414	196	-	15,501	171
სხვა აქტივები	9,287	-	-	85	-	174
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	15,375	267	-	96,491	86	-
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	-	6,398	5,056	-	27,636	4,817
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	4,171	-	-	3,993
სხვა ნასესხები სახსრები	68,175	-	-	70,221	-	-
სუბორდინირებული სესხი	63,448	-	-	52,757	-	-
სხვა ვალდებულებები	2	-	174	8,763	-	174
გაცემული გარანტიები	-	28	99	-	704	91

საწარმოები საერთო კონტროლის ქვეშ – ისეთი საწარმოებია, რომლებიც პირდაპირ ან ირიბად, ერთი ან რამოდენიმე შუამავლით იმართებიან ან კონტროლდებიან ან ბანკთან ერთად იმყოფებიან საერთო კონტროლ ქვეშ (მათ შორის შეილობილი და მასთან დაკავშირებული კომპანიები და ჰოლდინგური კომპანიები). წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში საერთო კონტროლ ქვეშ მყოფი იურიდიული პირები მოიცავს იურიდიულ პირებს, რომლებიც არიან ვითიბი ჯგუფის წევრები და აგრეთვე სხვა იურიდიულ პირებს, რომლებიც კონტროლდებიან რუსეთის ფედერაციის მიერ.

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2014 წლის 13 ოქტომბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო ხელშეკრულება 126,400 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 11%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2021 წლის 13 ოქტომბრამდე. 2018 წლის 31 ივლისს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურისაგია საპროცენტო განაკვეთით 7,5%-ით. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 14 ოქტომბრამდე.

2018 წლის 31 აგვისტოს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო ხელშეკრულება 816,985 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 10,5%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 29 აგვისტომდე.

2018 წლის 31 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო ხელშეკრულება 414,000 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 11,5%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 26 დეკემბრამდე.

ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, ამ სესხების დაფარვა მოხდება მხოლოდ ბანკის ძირითადი კრედიტორების წინაშე არსებული ვალდებულებების დაფარვის შემდეგ.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ სხვა დავალიანება მოიცავს დარიცხულ ბონუსებს 3,803 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 4,023 ლარი) და საშვებულებო ანაზღაურებას 163 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 144 ლარი).

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი ქვემოთ ცხრილშია წარმოდგენილი:

	2019			2018		
	მშობელი ბანკი	საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული საწარმოები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი ბანკი	საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული საწარმოები	ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	5	2,113	18	5	2,983	109
საპროცენტო ხარჯი	(13,306)	(1,026)	(417)	(14,346)	(596)	(325)
უარყოფითი საპროცენტო განაკვეთების მქონე აქტივებით გამოწვეული ხარჯი	-	(13)	-	-	(17)	-
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)	-	137	-	-	(111)	(15)
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	-	47	13	-	34	5
საკომისიო ხარჯი	(143)	(98)	-	(190)	(86)	-
წმინდა შემოსულობა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებიდან	4,328	462	12	1,230	166	2
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(14)	-	-	(41)	-	-

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება მოიცავდა ხელფასებს, ბონუსებს და სხვა კომპენსაციებს ჯამში 7,638 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 7,503 ლარი).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 6 და დირექტორთა საბჭოს 8 წევრისგან (2018 წ.: სამეთვალყურეო საბჭოს 6 და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრი).

2019 და 2018 წლებში ბანკს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებთან მნიშვნელოვანი ოპერაციები არ ჰქონია.

28. ცვლილებები ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	<i>სხვა ნასესხები სახსრები</i>	<i>სუბორდინირე- ბული სესხები</i>	<i>სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები</i>
საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	262,985	37,362	300,347
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	1,143,613	46,882	1,190,495
გამოსცილდა	(1,151,199)	(30,947)	(1,182,146)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	(11,758)	(343)	(12,101)
არაფულადი ოპერაციები	(114,469)	-	(114,469)
სხვა	(1,072)	(197)	(1,269)
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	128,100	52,757	180,857
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	988,646	-	988,646
გამოსცილდა	(1,003,393)	-	(1,003,393)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	5,620	10,636	16,256
არაფულადი ოპერაციები	(23)	-	(23)
სხვა	(220)	55	(165)
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	118,730	63,448	182,178

მუხლი სახელწოდებით „სხვა“ შეიცავს უვადო სუბორდინირებულ სესხზე, სხვა ნასესხებ სახსრებზე და სუბორდინირებულ სესხებზე დარიცხული, მაგრამ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს.

29. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ბანკის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტორების მიზნით ბანკმა შესაძლებელია უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით.

29. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან გარდა მიმდინარე წლის მოგების/ზარალი, მინუს „ბანკის“ საწესდებო კაპიტალში ასახული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან გადატანილი თანხა და არამატერიალური აქტივები. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი მეორადი კაპიტალია, სადაც შედის მიმდინარე წლის მოგება/ზარალი, საერთო რეზერვები (არაუმეტეს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-ისა) და სუბორდინირებული გრძელვადიანი სესხი.

2014 წლის 30 ივნისიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებისას ყველა ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს ბაზელ 2-ის რეგულაციები. 2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებებში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემური ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, ბანკები ვალდებული არიან, რომ შეინარჩუნონ 17.19%-იანი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, 8.77%-იანი ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და 10.87%-იანი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (2018 წლის დეკემბერი: 17.23%-იანი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, 8.85%-იანი ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და 10.97%-იანი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი).

ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის ამ კოეფიციენტებს 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	200,911	189,346
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	13,927	11,576
პირველადი კაპიტალი	214,838	200,922
მეორადი კაპიტალი	80,286	68,767
სულ საზედამხედველო კაპიტალი კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისათვის	295,124	269,689
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	1,568,504	1,503,903
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	12.81%	12.59%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.70%	13.36%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.82%	17.93%

30. ანგარიშგების წარდგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები

კორონავირუსის გავრცელებამ 2020 წლის დასაწყისში შესაძლოა იმოქმედოს მსოფლიოს ეკონომიკაზე, თუმცა ჯერჯერობით არსებობს გაურკვეველობები განვითარებად რისკებთან მიმართებაში. ეკონომიკები გლობალურ შენელებას მოელიან, რაც, თავის მხრივ, უარყოფითად იმოქმედებს ქართულ ეკონომიკაზე, როგორც ფინანსურ, ისე - არაფინანსურ სექტორებზე.

2020 წლის მარტის განმავლობაში, ქართული ლარი მნიშვნელოვნად გაუფასურდა აშშ დოლართან და ევროსთან მიმართებაში. მარტში, ქართულმა ბანკებმა, მათ შორის „ვითიბი ბანკმა“ 3-თვიანი საშელავათო პერიოდი გამოაცხადა სესხების დაფარვაზე.

ბანკი აქტიურ ღონისძიებებს ატარებს ახალი კორონავირუსის (COVID-19) შესაძლო ნეგატიური გავლენის შეფასებისა და შემსუბუქებისთვის და მდგრად გარემოს ქმნის ბანკის მომავალი განვითარებისთვის.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაის“ მიერ 2020 წლის 7 აპრილს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.